

Eikenhof 2 te Heemskerk

6 SEPTEMBER 2022

Bureau Endemica B.V.
Rapportnr.: ER-22.030
Auteur: D.M. Delsen

Bureau Endemica BV
ECOLOGISCH ADVIES • ONDERZOEK • EDUCATIE

OmgevingsScan Flora en Fauna

Bronnenonderzoek en beoordeling potentiële effecten in het kader van de Wet natuurbescherming

Eikenhof 2 te Heemskerk

Bureau Endemica BV

ECOLOGISCH ADVIES • ONDERZOEK • EDUCATIE

WWW.ENDEMICA.NL

Havinghastraat 66-L
1817 DA Alkmaar

Tel: 0645554586

Email: bureau@endemica.nl

© 2022 Bureau Endemica B.V./ Gemeente Heemskerk

DISCLAIMER

Bureau Endemica B.V., is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Endemica B.V.; opdrachtgever vrijwaart Bureau Endemica voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Endemica, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Colofon

In opdracht van:	Gemeente Heemskerk Postbus 1, Heemskerk
Productie:	Bureau Endemica B.V. Havinghastraat 66L, Alkmaar
Auteur(s):	D. M. Delsen
Kwaliteitscontrole door:	D. Schiebel
Rapportnummer:	ER-22.030
Projectnummer:	ER-22.050
Datum:	6-9-2022
Plaats:	Alkmaar

DIT RAPPORT KAN GECITEERD WORDEN ALS:
Delsen, D.M. (2022). OmgevingsScan Flora en Fauna; Eikenhof 2, Heemskerk. Bronnenonderzoek en beoordeling potentiële effecten in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport ER-22.030, Bureau Endemica B.V., Alkmaar.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Onderzoeksopgave.....	5
2	Beoordelingskader.....	6
2.1	Nationaal natuurbeleid	6
2.1.1	Omgevingswet	6
2.1.2	Gebiedsbescherming.....	6
2.1.3	Soortbescherming	9
2.2	Provinciaal natuurbeleid.....	11
2.2.1	Provinciale vrijstelling beschermde soorten.....	11
2.2.2	Provinciaal Beschermd Landschap.....	12
2.2.3	Natuurnetwerk Nederland	13
2.2.4	Ganzenfoerageergebieden.....	13
2.2.5	Stiltegebied	14
2.3	Gemeentelijk groenbeleid.....	14
2.3.1	Gedragscode Stadswerk.....	15
3	Methode	17
3.1	Soorten	17
3.1.1	Literatuur en Bronnenonderzoek	17
3.1.2	Veldbezoek	18
3.1.3	Verwerking	18
3.2	Gebieden	18
4	Beschrijving gebied en ingreep	19
4.1	Ligging plangebied en omgeving	19
4.2	Beschrijving plangebied en ecotopen	20
4.3	Geplande werkzaamheden.....	23
5	Beoordeling gebiedsbescherming	24
5.1	Natura 2000-gebieden.....	24
5.1.1	Stikstofberekening m.b.v. AERIUS-Calculator	25
5.2	Provinciaal Beschermd Landschap (BPL)	26

5.3	Natuurnetwerk Nederland	27
5.4	Ganzenfoerageergebied.....	28
5.5	Gemeentelijk groenbeleid.....	29
6	Aanwezigheid beschermde soorten.....	31
6.1	Vaatplanten	31
6.2	Vogels	33
6.2.1	Algemene broedvogels	33
6.2.2	Vogels met jaarrond beschermd nest	36
6.3	Grondgebonden zoogdieren.....	38
6.3.1	Juridisch zwaarder beschermde zoogdieren	38
6.3.2	Laag beschermde zoogdieren	41
6.4	Vleermuizen.....	43
6.4.1	Verblijfplaatsen	43
6.4.2	Potentiële vliegroutes en foerageergebieden.....	44
6.5	Reptielen	46
6.6	Amfibieën	46
6.7	Vissen	47
6.8	Overige soorten.....	47
7	Conclusie en Aanbeveling	48
7.1	Gebiedsbescherming	48
7.2	Soortbescherming	48
7.3	Overige aanbevelingen	50
8	Bronnenlijst	52
8.1	Literatuur.....	52
8.2	Websites	53
9	Bijlagen.....	54
	Bijlage I: Vrijgestelde soorten per provincie.....	54

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Gemeente Heemskerk is voornemens om woningcomplexen te bouwen op locatie Eikenhof 2, een kavel voormalig bestemd als onderdeel van begraafplaats Eikenhof gelegen aan de Marquettelaan. Hiertoe is een Omgevingsvergunning nodig. In §4.3 worden de werkzaamheden nader omschreven.

Wanneer bij ruimtelijke ontwikkelingen beschermde plant- of diersoorten in het geding kunnen zijn, dienen de plannen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De voorgenomen werkzaamheden zijn dan namelijk mogelijk in strijd met de Wet natuurbescherming. Bij de aanvraag van een Omgevingsvergunning vraagt de gemeente altijd om een Flora- en Faunaonderzoek. Daarom is door Bureau Endemica in opdracht onderzoek uitgevoerd naar aanwezige of te verwachten beschermde natuurwaarden binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten.

Vanaf 1 januari 2023 heeft iedereen in Nederland te maken met de Omgevingswet (OW) en tot die tijd met de Wet natuurbescherming (Wnb). De wet kent in het kader van de soortenbescherming geen vergunningstelsel. Uitgangspunt is dat de bepalingen als omschreven in de beschermingsregimes worden nageleefd. Met andere woorden; initiatiefnemers van projecten of activiteiten dienen ervoor zorg te dragen dat bij de uitvoering van deze projecten of activiteiten geen overtredingen van de verbodsbepalingen, die zijn vastgelegd ter bescherming van de soorten, ontstaan. Als er een activiteit voorgenomen is of plaatsvindt moet vooraf onderzoek worden uitgevoerd om vast te kunnen stellen of er sprake is of kan zijn van een overtreding van een van de verboden uit de beschermingsregimes. De grondslag voor dit onderzoek is gelegen in de Zorgplicht (Artikel 11.28 Bal Ow). De daarbij behorende onderzoeksplicht, bijvoorbeeld in de vorm van een onderzoek aan de flora en fauna, ligt bij de initiatiefnemer. Op basis van de resultaten van dit onderzoek dient vervolgens beoordeeld te worden of nader onderzoek noodzakelijk is.

1.2 Onderzoeksopgave

Bureau Endemica is gevraagd om een *OmgevingsScan Flora en Fauna* uit te voeren vanwege de geplande bouw van woningcomplexen op locatie Eikenhof 2 te Heemskerk, om zodoende te bepalen of er mogelijke knelpunten zijn in relatie tot de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten, waar bij de geplande werkzaamheden rekening gehouden moet worden. Onder de Wet natuurbescherming heet dit *QuickScan Flora en Fauna* maar omdat deze ook geldig zal zijn onder de Omgevingswet wordt ter verduidelijking de term *OmgevingsScan Flora en Fauna* gebruikt. Bij mogelijke overtreding van de natuurwetgeving wordt beoordeeld of en hoe dit voorkomen kan worden (bijvoorbeeld door het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen of het werken volgens een gedragscode) en welke vervolgstappen er nodig zijn. Dit rapport dient voor de initiatiefnemer als bewijsstuk dat een ecologische *OmgevingsScan Flora en Fauna* is verricht.

De *OmgevingsScan Flora en Fauna* betreft geen gerichte inventarisatie van soorten; het brengt in de eerste plaats in beeld welke (beschermde) soorten te verwachten zijn op basis van habitatgeschiktheid en bekende waarnemingen. Vervolgens wordt aangegeven welke soorten (negatief) beïnvloed worden door de voorgenomen plannen.

2 BEOORDELINGSKADER

2.1 Nationaal natuurbeleid

In Nederland is de bescherming van belangrijke natuurwaarden vanaf 2017 wettelijk vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb). Deze wet regelt zowel de bescherming van soorten als de bescherming van gebieden en houtopstanden. Eind 2022 zal de huidige Wnb opgaan in de Omgevingswet (OW). De Wet natuurbescherming zal daarbij volledig komen te vervallen. De natuurzaken en natuurbescherming gaan vervolgens geregeld worden in de *Aanvullingswet natuur* (opname Wnb in Ow) en *Aanvullingsbesluit natuur* (uitwerking uitvoeringsregels en normen en administratieve regels Wnb in AMvB's Ow en in Or) die bij de OW horen. Grootste wijziging met betrekking tot natuurbescherming is de terminologie en stelselherziening; zo zijn veel onderdelen verdeeld over Ow, AMvB's en Or, zijn er bijv. géén verboden handelingen maar 'Natura 2000-activiteit' of 'flora- en fauna-activiteit' en géén 'nee-tenzij', maar 'ja-mits' principe.

2.1.1 Omgevingswet

Bij de nieuw omgevingswet gaat men van 26 wetten naar 1 wet fysieke leefomgeving. Onder fysieke leefomgeving vallen bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed. In de Omgevingswet wordt het belang van natuur dus als onderdeel van de fysieke leefomgeving geregeld. De (nieuwe) wet borgt de bescherming van natuurkwaliteiten, zoals aangewezen Natura 2000-gebieden en van (daar) in het wild voorkomende flora en fauna. Het is de bedoeling dat het huidige normenkader, de instrumenten en de bevoegdheidsverdeling voor het natuurbeschermingsrecht ongewijzigd overgaan in de Omgevingswet, zonder dat daarbij afbreuk wordt gedaan aan het beschermingsniveau zoals wij dat nu kennen. De overgang van de regels over de bescherming van de natuur geschiedt dus beleidsneutraal. Dit komt doordat een groot deel van de regels in de huidige Wet natuurbescherming direct voortvloeien uit Europese en internationale verplichtingen, zoals de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. De Omgevingswet moet ook aan die Europese en internationale verplichtingen voldoen.

Alle activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning (ex art. 2.1, eerste lid, onder a t/m h, ex art. 2.2 en ex art. 2.1, eerste lid, onder i, j^o art 2.2a Bor.) is vereist, kunnen samenlopen met handelingen waarbij ook een toestemming op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) nodig is. Daarbij gaat het om handelingen met gevolgen voor beschermd natuurgebieden (artikel 2.2aa, onder a Besluit omgevingsrecht) en/of handelingen met gevolgen voor beschermd plant- en diersoorten (artikel 2.2aa, onder b Besluit omgevingsrecht). Binnen de Omgevingsvergunning kunnen activiteiten afzonderlijk worden aangevraagd (art. 5.7 Ow). Bijvoorbeeld de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit en voor een ontheffing flora- en fauna activiteit.

2.1.2 Gebiedsbescherming

Voor handelingen in strijd met de bescherming van Natura 2000-gebieden kan op grond van artikel 2.7, lid 2 Wnb een vergunning nodig zijn. Voor handelingen met betrekking tot de soorten bescherming kan op grond van artikel 3.3, lid 1 / artikel 3.8, lid 1 en/of artikel 3.10 Wnb een ontheffing nodig zijn. In dat geval moet de omgevingsvergunning ook betrekking hebben op het aspect natuur. Wanneer natuur aanhaakt bij de omgevingsvergunning dient de uitgebreide procedure gevolgd te worden. Via een

verzoek van de gemeente aan het bevoegd gezag wordt Wnb-toestemming gevraagd. Deze toestemming (verklaring van geen bedenkingen; kortweg vvgb) is een instemming van een ander bestuursorgaan voor het verlenen van de omgevingsvergunning. Zonder deze verklaring kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning niet verlenen. De wettelijke basis voor de verklaring van geen bedenkingen is artikel 2.27 Wabo. De plaanvrager (initiatiefnemer) kan er ook voor kiezen om een afzonderlijke toestemming bij het bevoegd gezag aan te vragen. De aanhaakplicht bij de omgevingsvergunning is niet van toepassing als voorafgaand aan de aanvraag om omgevingsvergunning al een aanvraag Wet natuurbescherming is ingediend. Hiervoor kan de reguliere Wabo-procedure gevolgd worden.

2.1.2.1 Stikstof

Voor een activiteit waarbij mogelijk stikstof terechtkomt in een Natura 2000-gebied, zoals het uitbreiden van een veehouderij, de nieuwbouw van woningen of industriële activiteit, kan sinds 2019 geen natuurvergunning meer aangevraagd worden via het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft nieuwe beleidskaders opgesteld zodat vergunningverlening weer kon worden hervat waarbij dit wel het geval was. Op 16 september 2019 kwam een nieuwe release van de AERIUS Calculator beschikbaar. Deze release was de eerste concrete stap om de toestemmingverlening te hervatten. Hierdoor konden projecten weer doorgang vinden, door met een berekening aan te tonen dat een activiteit niet tot een toename van depositie leidt. Er is dan namelijk geen toestemmingverlening vereist. Daarnaast werd het met de release van AERIUS Calculator weer mogelijk om vergunningen aan te vragen op grond van intern salderen. In Noord-Holland zijn de nieuwe beleidsregels stikstof, met 5 stappen (zie Figuur 1), vanaf 13 december 2019 van kracht. Sinds 1 juli 2021 is dit alleen nodig voor de nieuwe gebruiksfase en niet de kortdurende sloop- en bouwphase. Er dient dus voor de nieuwe gebruiksfase een stikstofberekening uitgevoerd te worden met de actueelste versie van AERIUS-calculator. Op 13 januari 2022 is AERIUS Calculator opnieuw geactualiseerd, dit betreft de nieuwste versie waar mee gerekend wordt.

Figuur 1. Aan de hand van bovenstaand stappenplan kan vastgesteld worden of het project vergunningsplichtig is onder de Wnb en welke instrumenten gebruikt moeten worden (bron: Provincie Noord-Holland).

Allereerst, stap 1, dient een *berekening* voor het uiteindelijke gebruik gemaakt te worden met de *AERIUS-reenmethode*. Op 1 juli 2021 zijn de Wet en het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering ingegaan. Eén van de veranderingen is dat voor de bouwsector een gedeeltelijke vrijstelling van de Natura 2000-vergunningplicht geldt. Deze vrijstelling geldt voor het verrichten van een bouwactiviteit of een

sloopactiviteit die het feitelijk verrichten van bouw- of sloopwerkzaamheden aan een bouwwerk betreft. De vrijstelling omvat ook de vervoersbewegingen die samenhangen met de werkzaamheden, zoals aan- en afvoer van bouwmaterialen en bouw- en sloopafval, transport van werknemers en werktuigen van en naar de bouwplaats en de emissies van werktuigen op de bouwplaats (aggregaten, bouwmachines, baggervoertuigen et cetera). Voor de aanlegfase van een project hoeft daarom geen stikstofberekeningen meer gemaakt te worden. Echter voor een (veranderde) gebruiksfase is nog wel een berekening noodzakelijk. De uitstoot mag niet meer dan 0,00 mol/ha/jaar zijn.

Indien de uitstoot wel groter is dan 0,00 mol/ha/jaar, bestaat de mogelijkheid tot *intern salderen*; stap 2. De nieuwe situatie mag niet leiden tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden ten opzichte van de huidige situatie die is opgenomen in de vergunning. Binnen de bedrijfsvoering moet gecompenseerd worden door bijvoorbeeld enerzijds te stoppen met een activiteit zodat anderzijds een nieuwe activiteit kan starten. Een voorbeeld is het amoveren van bestaande woningen zodat energie neutrale woningen neergezet kunnen worden. Wanneer intern gesaldeer wordt en daardoor geen toename van stikstofdepositie ontstaat op Natura 2000-gebieden, dan moet toch een natuurvergunning worden aangevraagd. Deze is echter verleenbaar.

Als uit de AERIUS-berekening blijkt dat het project leidt tot tijdelijke en/of zeer geringe stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, dan is een *Ecologische Voortoets* mogelijk; stap 3. Met deze toets kan worden bepaald of de verwachte depositie negatieve effecten zal hebben op het beschermde habitatype in Natura 2000-gebieden. Als een negatief effect in een nieuw project kan worden uitgesloten, dan is een natuurvergunning niet nodig. Als u rekening houdt met intern salderen moet er wel een natuurvergunning worden aangevraagd.

Als significant negatieve effecten door stikstofdepositie niet kunnen worden uitgesloten, moet er getoetst worden of de kans bestaat op aantasting van de natuurlijke kenmerken van deze gebieden. Hierbij moet beoordeeld worden of de stikstofdeposities een risico vormen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen zoals deze voor elk Natura 2000-gebied zijn bepaald. Hiervoor wordt een *Ecologische Passende Beoordeling* opgesteld (stap 4). Als de conclusie van de passende beoordeling is dat er geen risico bestaat op aantasting van natuurwaarden, kan de natuurvergunning door het bevoegd gezag (meestal Gedeputeerde Staten) worden verleend. Het is ook mogelijk om de negatieve effecten van een project te compenseren met de positieve effecten van het (gedeeltelijk) intrekken van de vergunning van een ander project. Dat heet extern salderen. Voor extern salderen gelden strenge voorwaarden. Zo moet een project daadwerkelijk stoppen en wordt er 30% afgenomen van de vergunning die wordt overgedragen, ten behoeve van de natuur. Saldo-gevende bedrijven mogen de stikstofemissieruimte van bestaande stallen of hallen volledig overdragen aan saldo-nemende bedrijven die daarvan dus 70% van mogen gebruiken voor nieuwe ontwikkelingen, ook als deze gebouwen geheel of gedeeltelijk leeg staan.

Tenslotte kan een *ADC-toets* uitgevoerd worden (stap 5). Voor deze toets ligt de drempel hoog. Er moet voor het project sprake zijn van ontbreken van Alternatieven, het bestaan van Dwingende reden van groot openbaar belang en de schade aan kwetsbare habitatype moet men Compenseren door de aanleg van nieuwe natuur binnen of buiten de huidige Natura 2000-gebieden. Als het project de toets doorstaat, kan het doorgaan ondanks de stikstofuitstoot die het veroorzaakt.

Het *Programma Aanpak Stikstof* is in de Omgevingswet vastgelegd in 14 verschillende artikelen. Inhoud PAS, maatregelen en onderbouwingen staan in Artikel 4.27 Bkl en Artikel 3.15 e.v. De gemeentelijke PAS valt onder artikel 4.32 Bkl.

2.1.3 Soortbescherming

De natuurbescherming kent drie beschermingsregimes; beschermingsregime soorten *Vogelrichtlijn*, *Habitatrichtlijn* en *overige soorten*. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen. Een aantal soorten zijn beschermd ongeacht of de soorten binnen of buiten beschermde natuurgebieden aanwezig zijn. Voor overtreding van verbodsbepalingen (zie Tabel 1) is een ontheffing noodzakelijk.

Voor een aantal soorten in de categorie ‘overige soorten’ (Wnb §3.3) geldt een provinciale vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen (Provincie Noord-Holland, 2016). Provincies mogen besluiten om bepaalde soorten vrij te stellen van bescherming in het kader van ruimtelijke ingrepen, beheer en onderhoud (zie Tabel 4 in H9). Het betreffen algemeen voorkomende amfibieën en zoogdieren van de voormalige Flora- en faunawet tabel 1. Vrijgestelde soorten worden niet behandeld, maar de in Noord-Holland niet-vrijgestelde soorten, zoals de kleine marterachtigen, wel.

Tabel 1. Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn Wnb § 3.1, Ow Artikel 11.38 t/m 11.41 Bal.	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn Wnb § 3.2, Ow Artikel 11.47 t/m 11.49 Bal.	Beschermingsregime ‘overige soorten’ Wnb § 3.3, OW artikel 11.55 Bal.
Wnb Art. 3.1 lid 1. Ow Art 11.38 lid 1a Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Wnb Art. 3.5 lid 1, Ow Art 11.47 lid 1a Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Wnb Art. 3.10 lid 1a, Ow Art 11.47 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Wnb Art. 3.1 lid 2, Ow Art. 11.38 lid 1b Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Wnb Art. 3.5 lid 4, Ow Art 11.47 lid 1d Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Wnb Art. 3.10 lid 1b, Ow Art 11.47 lid 1ab Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Wnb Art. 3.1 lid 3 Ow Art. 11.38 lid 1c Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Wnb Art. 3.5 lid 3, Ow Art 11.47 lid 1c. Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Wnb Art. 3.1 lid 4 en lid 5, Ow Art. 11.38 lid 1d en lid 3. Het is verboden vogels opzettelijk testoren, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Wnb Art. 3.5 lid 2, Ow Art 11.47 lid 1b. Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Wnb Art. 3.5 lid 5, Ow Art 11.47 lid 1e. Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied	Wnb Art. 3.10 lid 1c, Ow Art 11.47 lid 1c. Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk

	opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
--	---	---

Een beperkt aantal vogelsoorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Hun nesten zijn daarom jaarrond beschermd. De Lijst van *'jaarrond beschermde vogelnesten'* is verdeeld in vijf categorieën:

1. Nesten van de Steenuil die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders (Roek, Gierzwaluw en Huismus) die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en beperkt beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en beperkt beschikbaar. Van de vijf soorten broeden de Slechtvalk, Grote gele kwikstaart en Ooievaar zeer tot tamelijk zelden in Noord-Holland.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. Van de zeven soorten broeden de Boomvalk, Buizerd, Havik, Sperwer en Ransuil in Noord-Holland.
5. Tot deze categorie behoren vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Tot de categorie 5 behoren momenteel 34 vogelsoorten, waarvan het overgrote deel ook broedt in Noord-Holland. De Draaihals, Tapuit, Brilduiker, Glanskop en Hop broeden echter zeer zeldzaam in Noord-Holland. Daarentegen behoren tot de lijst ook enkele (zeer) algemene soorten, te weten de Ekster, Zwarte kraai, Koolmees en Pimpelmees. Andere (minder algemene) soorten die tot de categorie 5 behoren zijn de Spreeuw, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Oeverzwaluw, IJsvogel, Blauwe reiger, Groene specht, Zwarte specht, Grote- en Kleine bonte specht, Bosuil, Torenvalk, Bonte- en Grauwe vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Zwarte mees, Gekraagde en Zwarte roodstaart. De soorten uit categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Sinds 2017 is niet langer elke verstoring van een vogel verboden, maar enkel een verstoring die van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (blz. 147 Memorie van Toelichting). Echter, vogelsoorten genoemd in de conventie van Bern zijn voornamelijk zwaarder beschermd. Hieronder vallende ook algemene vogelsoorten die in het plangebied kunnen voorkomen zoals Koolmees, Pimpelmees en Winterkoning.

2.1.3.1 Zorgplicht en Rode lijst-soorten

In de Ow is, evenals in de Wnb het geval was, ook een specifieke zorgplicht (Artikel 11.28 Bal Ow) vastgelegd. Deze plicht geldt bij alle omgevingsvergunningsaanvragen. Speciale aandacht gaat daarbij niet alleen uit naar vogels en soorten genoemd onder de Habitatrichtlijn, maar ook naar Rode Lijst-soorten. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt de Zorgplicht in dat voorafgaand aan het verrichten van een activiteit nagegaan moet worden of er beschermde en Rode-lijst soorten aanwezig kunnen zijn. Tevens moet gekeken worden of voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats

aanwezig zijn op en rond de planlocatie. Vervolgens wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor deze soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten. Als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten wordt nagegaan welke gevolgen de activiteiten hierop hebben. Er dienen vervolgens passende preventieve maatregelen te worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen. Tijdens en na het verrichten van de voorgenomen activiteiten dient te worden nagegaan of de getroffen maatregelen het beoogde effect heeft. De activiteit dient te worden gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet kunnen worden voorkomen. Indien het staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is dienen passende herstelmaatregelen te worden getroffen.

2.2 Provinciaal natuurbeleid

In Noord-Holland zijn honderden waardevolle natuurgebieden, landschappen en wateren, waarvan er 19 door de EU worden beschermd. Ze variëren van bos, heide, duinen, veenweiden en polders tot water, zoals de Waddenzee en het IJsselmeer. Binnen deze provinciale 'groenstructuur' verbindt de provincie natuurgebieden, creëert en verwerft ze nieuwe gebieden en beschermt de provincie gebieden, dieren en planten tegen ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Het belang van biodiversiteitsherstel is vastgelegd in de Omgevingsvisie NH2050 (Provincie Noord-Holland, 2018) – waarin biodiversiteit één van de zeven kernopgaven is voor de komende decennia – en in het provinciale coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' (Coalitie, 2019), waarin onder andere een forse ambitie is verwoord voor de afronding van het Natuurnetwerk Nederland en verbetering van de waterkwaliteit. Wat Provincie Noord-Holland hiervoor doet is weergegeven in het Programma Natuurontwikkeling (Provincie Noord-Holland, 2019b). Het provinciaal beleid is vooral gericht op de Omgevingswet (Artikel 2.18, lid 1 sub g), de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) inclusief de natuurverbindingen, het stimuleren van natuurinclusieve landbouw, faciliteren van Nationale Parken en het realiseren van recreatieve verbindingen. Zoals in de Omgevingsvisie is aangegeven, kijken ze ook steeds meer buiten deze onderwerpen om naar kansen om biodiversiteit te herstellen en versterken. Voor toepassing van de graadmeter recente natuurkwaliteit in Noord-Holland is een soortselectie uitgevoerd, gericht op het samenstellen van een representatieve set soorten, die een goed beeld geeft van de trends in biodiversiteit voor de afzonderlijke onderdelen binnen een ecosysteem in Noord-Holland. Voor de biodiversiteitsgraadmeter Noord-Holland wordt in totaal gebruik gemaakt van 415 soort-cosysteemcombinaties.

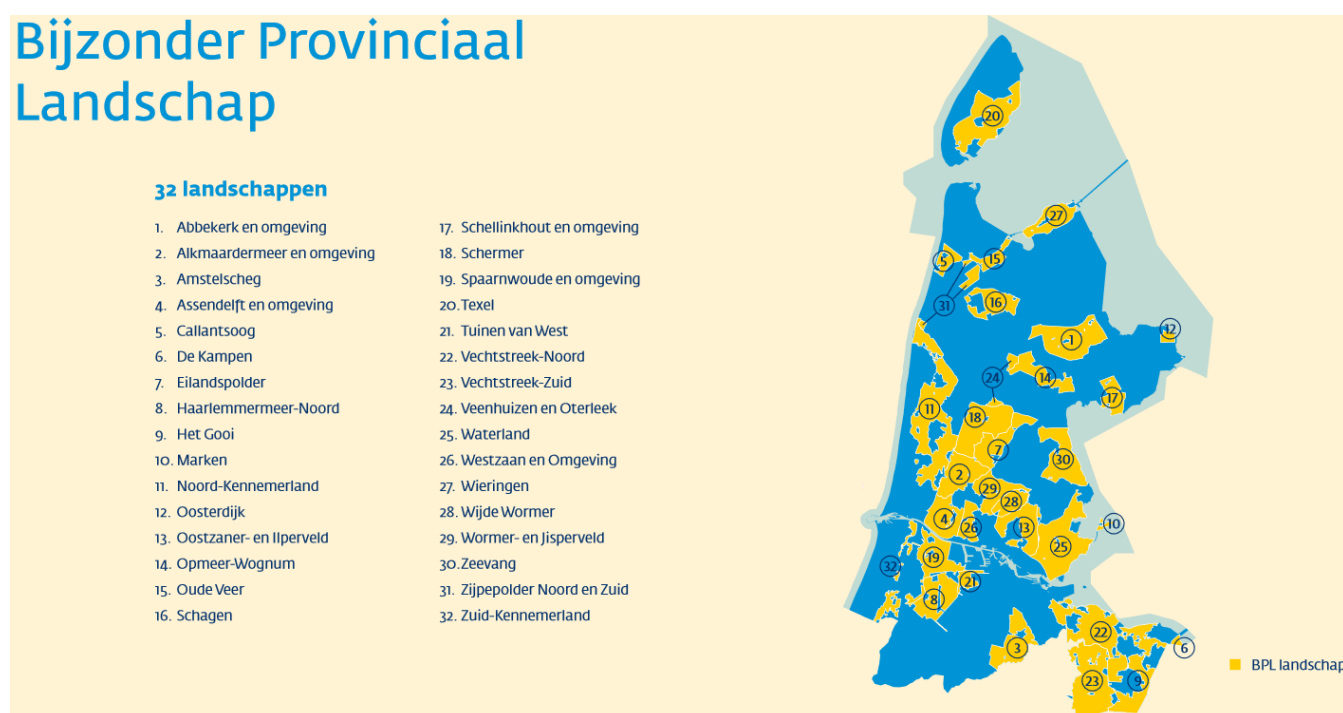
2.2.1 Provinciale vrijstelling beschermde soorten

Naast de strikte beschermingsregimes die op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn gelden, kent de wetgeving een beschermingsregime voor 'overige soorten' (Art. 11.55 Bal Ow). Het is nodig om deze soorten bij wet aan te wijzen, omdat zij niet voldoende worden beschermd door enkel de Zorgplicht. De gemiddelde populatieomvang Rode Lijst-soorten is in de provincie Noord-Holland in 2013 gedaald tot 25% van het niveau ten opzichte van 1990. Dit beschermingsregime is echter minder strikt dan de twee andere categorieën. Provincies hebben dan ook het recht om af te wijken van de lijst van "*overige soorten*" daarom geldt binnen de Wet natuurbescherming voor deze soorten een provinciale vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen (Provincie Noord-Holland, 2016). Het betreft algemeen voorkomende amfibieën en zoogdieren van de voormalige Flora- en faunawet tabel 1. De volledige lijst met vrijgestelde soorten per provincie is te zien in Tabel 4 van H9. Vrijgestelde soorten worden in deze rapportage niet behandeld, maar de in Noord-Holland niet vrijgestelde soorten, zoals bijvoorbeeld de

kleine marterachtigen, wel. Mogelijk dat onder de Ow een gewijzigde vrijstellingslijst komt, maar deze is momenteel nog niet bekend.

2.2.2 Provinciaal Beschermd Landschap

In Noord-Holland zijn 32 gebieden aangewezen als ‘*Bijzonder Provinciaal Landschap*’ (BPL). Dit zijn landschappen die beschermd worden (Artikel 2.44 lid 5 Ow) vanwege hun bijzondere eigenschappen en waarde voor mens en dier. Het BPL is een beschermingsregime binnen de Omgevingsverordening NH2020, bedoeld om de meest waardevolle landschappen in Noord-Holland te beschermen. Per landschap is aangegeven welke ecologische, landschappelijke, cultuurhistorische of aardkundige waarden aanwezig zijn. Dit noemen we de ‘kernkwaliteiten’ van het landschap. De kernkwaliteiten van de landschappen die in het BPL zijn vastgelegd, zijn bijvoorbeeld weidevogelleefgebieden, die tot voor kort nog in de provinciale structuurvisie begrensd en via de provinciale ruimtelijke verordening (PRV) beschermd werden. Andere voorbeelden van kernkwaliteiten naast het leefgebied voor weidevogels, zijn ook waterlopen en verkavelingsvormen in oude polders, de openheid en de vergezichten in het landschap of een bijzondere opbouw van de ondergrond. De kernkwaliteiten van een BPL mogen niet worden aangetast. De begrenzing van de BPL-gebieden is gebaseerd op de grenzen van de voorgaande beschermingsregimes (PRV en PMV) en landschappelijk logische grenzen.

Figuur 2. Bijzonder Provinciale Landschappen in Noord-Holland (bron: Provincie Noord-Holland).

Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk in BPL, zolang ze de kernkwaliteiten niet aantasten. Denk aan fietspaden, energievoorzieningen, kleinschalige woningbouw (tot 11 woningen) of bouwwerken met een oppervlak van minder dan 500 m². Plannen voor ontwikkelingen die hier buiten vallen, tasten het bijzondere landschap aan. Uitvoering van die plannen kan alleen als het van groot openbaar belang is en als er kan worden aangetoond dat er geen andere mogelijkheden zijn. Tevens moet de schade aan het landschap dan worden gecompenseerd. In BPL gebieden is er ten opzichte van de voorgaande regimes (PRV/PMV) meer afwegingsruimte voor kleinschalige woningbouwontwikkelingen.

2.2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het *Natuurnetwerk Nederland (NNN)* is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het NNN draagt bij aan het bereiken van de hoofddoelstelling van het Nederlandse natuurbeleid, namelijk: 'Natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving'. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status van het NNN niet verankerd in de natuurwetgeving maar is planologisch verankerd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2012) en op provinciaal niveau in de Provinciale Structuurvisie en bijbehorende Provinciale Ruimtelijke Verordening (Provincie Noord-Holland, 2019a). De aanwijzing gebeurt volgens Artikel 2.44 lid 2 Ow. De criteria en eisen voor aanwijzingsbesluit staan in Artikel 3.25 en 3.26 Bkl Ow. De wezenlijke kenmerken en waarden in Artikel 7.7 Bkl Ow.

Voor ruimtelijke ingrepen in of nabij het NNN geldt het “nee, tenzij” principe. Dit houdt in dat ingrepen waarbij de oppervlakte of de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN significant worden aangetast, in principe niet zijn toegestaan, tenzij het een groot openbaar belang dient én er geen alternatieven zijn buiten het gebied dat deel uitmaakt van het NNN. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht. Het NNN-beleid is provinciaal geregeld en heeft in Noord-Holland geen externe werking. Daardoor is dit beleid alleen van toepassing op activiteiten die verricht worden in het natuurgebied zelf. Het plangebied zelf vormt geen onderdeel van het NNN.

Figuur 3. Faunapassages kunnen zorgen voor het blijvend functioneren van het NNN.

2.2.4 Ganzenfoerageergebieden

Om de schade door overwinterende ganzen en Smienten aan de landbouw te beperken, en tegelijkertijd de duurzame instandhouding van deze soorten te waarborgen heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) ca. 80.000 ha foerageergebied aangewezen voor Kolgans, Grauwe gans,

Brandgans, Kleine rietgans en voor de Smient. Deze foerageergebieden moeten zoveel mogelijk binnen het NNN liggen. In de foerageergebieden moet zo weinig mogelijk verstoring zijn en voldoende voedsel voor de ganzen worden aangeboden. De Provincies begrenzen de foerageergebieden.

2.2.5 Stiltegebied

Op grond van de Wet Milieubeheer kunnen provincies stiltegebieden aanwijzen. In Noord-Holland heeft de Provincie in 1987 41 stiltegebieden aangewezen, die zijn opgenomen in de Provinciale Milieuverordening (PMV). In de ogen van de provincie is het van belang het stiltegebiedenbeleid in samenhang met andere beleidsvelden te bezien en te combineren met het behouden en/of versterking van andere waarden van gebieden. Dit kan ook gezien worden als een zekere vorm van benutting. Bijvoorbeeld de ecologie-natuur waarden, de good practices op het gebied van beheer van natuurgebieden. Ook geeft de provincie aan dat bij de echt stille stiltegebieden geen aantasting van de stilte wordt toegestaan (NM, 2017).

Stiltegebieden zijn gedefinieerd als gebieden waarin de geluidbelasting door toedoen van menselijke activiteiten zo laag is, dat de in dat gebied heersende natuurlijke geluiden niet of nauwelijks worden gestoord (Wet geluidshinder, Staatsblad 1979). Het woord 'stilte' betekent hierbij dus niet dat er geen geluid in het gebied waarneembaar is, maar staat voor de afwezigheid van storende, voor de omgeving vreemde geluiden. Stiltegebieden zijn van belang voor de rustzoekende recreant en de flora en fauna in de natuur. Activiteiten die de geluidsbelasting negatief beïnvloeden, zijn niet meer mogelijk in het gebied dat als stiltegebied is aangewezen. Gebiedseigen geluiden, zoals die van de landbouw, zijn hiervan uitgesloten. Onder 'stil' worden geluiden verstaan die tussen de 35 en 40 decibel liggen. Ook kan worden gesteld dat een gebied 'stil' is als de lange perioden met natuurlijke geluiden overheersen tot de perioden met niet-natuurlijke geluiden. Ransdorp vormt samen met Holysloot en Durgerdam onderdeel van zo'n stiltegebied. Het gebied is een locatie voor fiets- en wandelrecreatie.

Het stiltegebieden beleid ligt vast in de Provinciale Milieuverordening (PMV) van de provincie Noord-Holland (art. 4.1.1.- art. 4.3.3.). In de PMV zijn de 39 stiltegebieden aangewezen. Tevens is een algemeen zorgplicht artikel opgenomen en zijn gedragsregels (verbodsbepalingen, vrijstellingen) opgenomen. Van de gedragsregels mag met een ontheffing van GS worden afgeweken. Volgens de provinciale Notitie "Herijking Stiltebeleid Noord-Holland" (22 mei 2012) worden er jaarlijks slechts enkele ontheffingen aangevraagd. De verboden, gesteld in artikel 4.3.1, gelden niet voor een activiteit die rechtstreeks verband houdt met de bouw of het onderhoud van gebouwen.

2.3 Gemeentelijk groenbeleid

Het Groenbeleidsplan 2019 beschrijft de visie en ambitie op het (openbare) groen in de gemeente Heemskerk voor de komende jaren. Groen in Heemskerk is essentieel voor een duurzame, gezonde en prettige omgeving. Daarom wordt door gemeente Heemskerk gezocht naar kansen voor extra vergroening. Als groen moet verdwijnen, dan wordt dit ergens anders gecompenseerd. Tevens wordt ruimte gegeven aan tijdelijke natuur. Met name pionierssoorten hebben hier baat bij. Door het begrazen met schapen worden de braakliggende terreinen natuurlijk beheerd. Dit komt de (tijdelijke) natuur ten goede. Tolhek is een voorbeeld waar ruimte wordt gegeven aan tijdelijke natuur. Bij nieuwbouw, renovatie, projectontwikkeling of planvorming wordt aandacht gegeven aan het uitgangspunt natuurinclusief bouwen. In hoofdlijn zet de Gemeente Heemskerk in op:

1. Behouden van aanwezig groen.
2. Vergroenen van de buitenruimte, onder meer voor een klimaatbestendige gemeente.
3. Compenseren van groen dat verdwijnt.
4. Inzetten op natuurvriendelijk beheren van het groen.
5. Vergroten groenbewustzijn en participatie vanuit de samenleving.
6. Verhogen biodiversiteit.

Gemeente Heemskerk heeft meerdere ambities als het gaat om hun groenbeleid. Ten eerste zetten ze in op het openbaar groen dat van goede kwaliteit moet zijn en vakkundig en natuurvriendelijk beheerd moet worden. Daarnaast ambiëren ze dat het groen uitnodigt tot bewegen, ontspannen en ontmoeten. Daarvoor willen ze groen inzetten dat bijdraagt aan frisse schone lucht en zorgt voor rust en onthaasting. Tevens geeft gemeente Heemskerk biodiversiteit een plek in het openbaar groen door o.a. een natuurvriendelijke inrichting van oevers, de bescherming van wilde orchideeën in de gemeente (onder andere door een aangepast beheer), het langdurige monitoring van biodiversiteit, het stimuleren van natuurinclusief bouwen en bij plantkeuze en beheer van openbaar groen rekening te houden met wilde bijen en andere bestuivende insecten. Tot slot wil Heemskerk een klimaatbestendige gemeente zijn en zet groen ingerichte buitenruimte en bomen in.

De nieuwe Omgevingswet heeft betrekking op de gehele fysieke leefomgeving. Wanneer de nieuwe Omgevingswet in gaat (verwacht begin 2023), zal deze bindend zijn voor gemeentes. Daarom vervangt de omgevingsvisie op gemeentelijk niveau ook het milieubeleidsplan, het waterplan, het verkeers- en vervoersplan en de ruimtelijke aspecten van de natuurvisie uit de voorziene Wet natuurbescherming. De omgevingsvisie moet in samenhang gezien worden met twee andere instrumenten uit de Omgevingswet, te weten het omgevingsplan en de programma's. In de omgevingsvisie van gemeente Heemskerk staat beschreven dat de gemeente zich wilt ontplooiën als een groene, aantrekkelijke en dorpse gemeente op een duurzame en vernieuwende manier. Enkele uitgangspunten die de gemeente stelt om dit doel te behalen zijn:

1. het kiezen van duurzame ontwikkeling en streven naar een klimaatneutrale status
2. het streven naar een gezonde leefomgeving voor al haar inwoners, ondernemers en bezoekers
3. het versterken van de ruimtelijke kwaliteit van het stedelijk gebied en het buitengebied

Voor de natuur in Heemskerk betekent dit dat er gestreefd zal worden naar een toename van de biodiversiteit in de bebouwde kom door de versterking van de hoofdgroenstructuur en het bovenwijkse groen, inclusief de hierin aanwezige waterstructuren, en door natuurinclusief te bouwen. Ook is het voornemen om de biodiversiteit in het buitengebied te vergroten en de huidige karakteristieke kenmerken van het strand- en duingebied, de binnenduintrand en het polderlandschap te behouden. Hier zullen dus geen stedelijke ontwikkelingen toegestaan worden en zullen agrarische gronden in het buitengebied, met uitzondering van tuinbouwgebied, in aanmerking komen als compensatiegebied voor groen, indien dit binnenstedelijk niet mogelijk is. Deze compensatie betreft vooral de gronden in het Noorderveld, ten noorden van de Noordermaatweg. In de polder streeft de gemeente naar vermindering van de lichtvervuiling waarbij de verkeers- en sociale veiligheid niet in het gedrang mogen komen.

2.3.1 Gedragscode Stadswerk

Sinds september 2020 werken gemeenten volgens de 'Gedragscode soortenbescherming voor gemeenten' (Figuur 4). Deze is ook geldig onder de nieuwe Ow.

In zowel de Wnb als de Ow staan verbodsbepalingen om inheemse planten en dieren te beschermen. Met een goedgekeurde gedragscode geldt een vrijstelling van deze verbodsbepalingen als werkzaamheden volgens een goedgekeurde gedragscode plaatsvinden. Het gaat om werkzaamheden voor bestendig gebruik, voor bestendig beheer of onderhoud van infrastructuur en voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Nieuw is de uitgebreide maatregelencatalogus met heel concrete richtlijnen. Deze gedragscode is bedoeld voor alle Nederlandse gemeenten. Door een college- of raadsbesluit kan deze van toepassing worden verklaard. In dit besluit kunnen ook aanvullende voorwaarden worden geformuleerd om de gedragscode het gewenste specifiek lokale karakter te geven.

Hoe deze gedragscode te gebruiken in 10 stappen?

- 1.** Bepaal of de voorgenomen werkzaamheid onder het inzetbereik van deze gedragscode valt, zie § 1.1, § 1.2, § 1.3 en § 2.2.
- 2.** Zet voor elke stap in het werkproces passende deskundigheid in, zie § 2.3.
- 3.** Bepaal welk onderdeel van de gedragscode gevolgd dient te worden, zie § 2.4.

Vervolg per onderdeel (Ruimtelijk ontwikkeling of inrichting (zie hoofdstuk 3 en 4) **OF** Bestendig beheer of onderhoud (zie hoofdstuk 5 en 6)):

- 4.** Bepaal of de gedragscode nodig is, zie § 3.2 of § 5.2.
- 5.** Bepaal de mate van zorgvuldig handelen: voorkomen of beperken van nadelige effecten op soorten, zie § 3.3 en § 3.4 of § 5.3 en § 5.4.
- 6.** Werk de aanpak uit tot een plan van aanpak op hoofdlijnen, zie § 3.4.4 en § 3.5 voor RO en § 5.4.4 en § 5.5 voor BB.
- 7.** Meld² de inzet van de gedragscode bij het bevoegd gezag.
- 8.** Werk voor de start van de uitvoering het plan van aanpak technisch uit, zie § 3.6 en § 5.6.
- 9.** Realiseer het project aantoonbaar op basis van het plan van aanpak.
- 10.** Bewaar het project- of contractdossier met het volledige plan van aanpak en bijhorende informatie in elk geval 5 jaar.

Figuur 4. Overzicht hoe de nieuwe gedragscode Soortenbescherming voor Gemeenten te gebruiken.

3 METHODE

De OmgevingsScan Flora en Fauna is een effectbeoordeling die de mogelijke gevolgen van de Natuurwetgeving op het project inzichtelijk maakt en adviseert hoe te handelen in lijn met de Natuurwetgeving. Het betreft een verkennende toetsing van het project aan de Wet natuurbescherming. Met deze toetsing zal duidelijk worden hoe deze ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming. Indien uit onderzoek blijkt dat de voorgenomen activiteiten geen schade toebrengen aan natuurwaarden of overtredingen van de wet veroorzaken, kunnen de ontwikkelingen zonder beperking van start gaan en zijn vervolgstappen niet nodig. Wanneer na het uitvoeren van de OmgevingsScan Flora en Fauna risico op schade en/of overtreding niet uitgesloten kan worden, zal een soortgericht vervolgonderzoek naar desbetreffende soorten geadviseerd worden. De ruimtelijke ontwikkelingen kunnen doorgaans na het verkrijgen van een ontheffing of vergunning en het nemen van mitigerende maatregelen alsnog plaatsvinden.

De OmgevingsScan Flora en Fauna bestaat uit de volgende activiteiten:

- ✓ Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten in het plangebied.
- ✓ Een veldbezoek waarbij de locatie wordt beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden o.a. aanwezige gebouwen, bomen en andere vegetatie beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde vogelnesten maar ook voor vaste rust- en verblijfplaatsen van zoogdieren, amfibieën, reptielen etc. Er dient nauwgezet gekeken te worden of er invlieg- en uitvliegopening zijn, of er (potentiële) hangplekken zijn (locatie en aantal) in spouwmuren, gevelbetimmering, op zolders etc. en wat de ligging is van de objecten ten opzichte van het omliggende vleermuislandschap.
- ✓ Voor de aangetroffen zwaardere beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- ✓ Een inschatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- ✓ Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabijgelegen beschermde natuurgebieden ([Natura 2000-gebieden](#)), Natuurnetwerk Nederland ([NNN](#)), Bijzonder Provinciaal Landschap ([BPL](#)) en het [Ganzenfoerageergebied](#). Hiertoe wordt onder meer gebruik gemaakt van [GeoApps Noord-Holland](#).

3.1 Soorten

3.1.1 Literatuur en Bronnenonderzoek

Voor een actueel overzicht van de aanwezigheid van beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming zijn diverse verspreidingsatlassen, de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de effectenindicator soorten van het Ministerie van LNV, en diverse websites van de PGO's (Particulier Gegevensbeherende Organisaties) en Waarneming.nl bezocht voor recente waarnemingen en actuele verspreidingskaarten. Hierbij is gelet op waarnemingen binnen en nabij het plangebied. Dit is van belang voor mobiele soorten, zoals vleermuizen en broedvogels met jaarrond beschermde nesten, of voor soorten waarvan de verspreiding niet volledig bekend is. Hierbij is gekeken naar waarnemingen in de

afgelopen 10 jaar (2012-2022). Vervolgens is een interpretatie gedaan met betrekking tot de aard en de waarde van de waarnemingen (bijvoorbeeld foeragerend, overwinterend, trekkend, overvliegend of verblijvend). Ook is gekeken naar de onderzoeksinspanning en de (verwachte) volledigheid van de waarnemingen en de kans dat de situatie ter plaatse veranderd is.

3.1.2 Veldbezoek

Het plangebied is op 25 april en 27 april 2022 uitgebreid onderzocht door een ter zake kundige medewerker van Bureau Endemica. Tijdens de veldbezoeken¹ (respectievelijk: 20:00 – 20:30, 10°C, 4 Bft; 13:15 – 16:45, 12°C, 2 Bft) is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de actuele Natuurwetgeving en vooral aan de juridisch zwaarder beschermde soorten en weidevogels. De objecten en de omgeving zijn o.a. visueel geïnspecteerd op aanwezigheid van broedvogels met jaarrond beschermde nesten, geschikte openingen als vaste verblijfplaats voor vleermuizen en naar rust- en verblijfplaatsen van grondgebonden, beschermde zoogdieren zoals marterachtigen. In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement wordt vervolgens een uitspraak gedaan over (mogelijk) aanwezige beschermde soorten.

3.1.3 Verwerking

Met behulp van analyse en expertkennis is op basis van de verzamelde gegevens en de aangetroffen biotopen een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en nabij het plangebied. Op grond van de plannen is een korte effectbeoordeling gemaakt van de plannen op de te verwachten soorten. Als negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten, wordt aangegeven of specifieke maatregelen moeten en kunnen worden genomen en/of ontheffing dient te worden aangevraagd.

3.2 Gebieden

Op de gebiedendatabase van de AERIUS-calculator is gekeken in hoeverre het plangebied is gelegen binnen of nabij de begrenzing van (Europees) beschermde gebieden (Natura 2000).

Aan de hand van Provinciale of gemeentelijke informatie, toegankelijk via internet, is bekeken of het plangebied gelegen is in andere relevante beschermde gebieden, zie bijvoorbeeld in Geoapps Noord-Holland. Als dit het geval is, wordt bekeken of negatieve effecten te verwachten zijn en of nadere toetsing noodzakelijk is.

¹ *Veldonderzoek is altijd een momentopname. Bureau Endemica waarborgt dat het onderzoek is uitgevoerd door deskundige onderzoekers en met methoden die voldoen aan de door het bevoegd gezag vereiste voorwaarden. Bureau Endemica is niet aansprakelijk voor validatie van waarnemingen van soorten door derden en voor waarnemingen die na afronding van de studie bekend worden gemaakt.*

4 BESCHRIJVING GEBIED EN INGREEP

4.1 Ligging plangebied en omgeving

Het plangebied is onderdeel van begraafplaats Eikenhof, gelegen aan de Marquettelaan in de gemeente Heemskerk. De begraafplaats betreft 2 driehoekvormige oppervlaktes aan beide kanten van de Marquettelaan. Het deel dat aan de noordzijde van de Marquettelaan ligt heeft een bosachtige karakter met vooral eiken en berken. Het deel aan de zuidzijde van de Marquettelaan heeft een open karakter en bevat het plangebied. Ten zuiden van het plangebied bevindt zich de woonwijk de Commandeurs. Voor een overzicht van het plangebied en de nabije omgeving zie Figuur 5.

Het plangebied ligt aan de buitenste noorderlijke rand van de bebouwde kom van Heemskerk. De randomgeving bestaat uit een mix van bebosde gebieden, weilanden, agrarische landbouwgronden en woonwijken. Zo ligt ten westen een aangesteld duinbos en op circa 500 meter landgoed Marquette. Op landgoed Marquette zijn bijzondere plantensoorten aangetroffen, zoals Stengelloze sleutelbloem, Daslook, Klimopbremraap, Winterakoniet en Stofzaad. Verder zijn op het landgoed verscheidenen vogels, marterachtigen en vleermuizen waargenomen die mogelijk ook gebruik maken van het duinbos ten oosten naast het plangebied. Bovendien is op een circa 600 meter ten noordwesten van het plangebied het Noordhollands Duinreservaat te vinden dat onderdeel is van Natura-2000 met haar eigen scala aan zeldzame waarnemingen, zoals de Blauwstaart, Grijsze Wauw, Piramidezenegroen en Trosglidkruid. Het gebied van het Noordhollands Duinreservaat gelegen tussen Heemskerk en Castricum (Duingebied Castricum; op 1 km van de planlocatie) is tevens aangesteld als stiltegebied. Voor een overzicht van het plangebied en de wijde omgeving wordt verwezen naar Figuur 6.

Figuur 5. Ligging van plangebied aangegeven met een rood kader en nabije omgeving (bron: Google Earth).

Figuur 6. Globale ligging plangebied aangegeven met een rood kader en wijde omgeving (bron: Google Earth).

4.2 Beschrijving plangebied en ecotopen

Het plangebied betreft een oppervlak van circa 2.6 ha dat momenteel functioneert als uitbreiding van de begraafplaats ten noorden van de Marquettelaan. Voorheen was het plangebied samen met het overige deel van de begraafplaats een onderdeel van het Molenbos van kasteel Marquette en functioneerde als eiken-hakhoutbos. In 1968 werd het bosperceel door Gemeente Heemskerk aangekocht en in 1976 werd de kavel ten noorden van de Marquettelaan in gebruik genomen als begraafplaats. In 2012 is het stuk perceel waar het plangebied onderdeel van is aan de begraafplaats toegevoegd.

In tegenstelling tot het bosachtige karakter van het noorderlijke deel van de begraafplaats, kent het plangebied een open karakter. Het plangebied bestaat uit tien grafheuvels met stijlde randen van circa 2 m. De grafheuvels hebben een zanderige bodem die is ingezaaid met bermflora en beplant met een klein aantal boompjes. Aan de omranding van de grafheuvels staat hoog (3-5 m), onbeheerd struikgewas (Figuur 7). In het plangebied staan hier en daar hoge bomen (Figuur 8), is een smalle bomenrij aanwezig grenzend aan de Marquettelaan en is er een bomensingel (circa 30 meter breed) aan de oostzuidelijke buitenrand grenzend aan woonwijk de Commandeurs (Figuur 9). Een groot deel van deze bomen zijn aangesteld als waardevolle gemeentebomen door Gemeente Heemskerk.

Het plangebied is minimaal verhard. De bestrating bestaat uit een parkeerplaats en geasfalteerde paden die naar de grafheuvels leiden (Figuur 10). Er staan geen gebouwen op het terrein. Het stuk grond aan de westzijde van het plangebied, bestaande uit acht grafheuvels, zal zijn functie als begraafplaats behouden.

Door de ligging en de huidige functie kent het plangebied een lage menselijke activiteit. Samen in combinatie met de open grazige vlaktes, het talrijke struikgewas, de hoge bomen, de afwezigheid van het gebruik van chemische bestreidingsmiddelen en de aanwezigheid van heuvels creëert dit een zeer diverse omgeving met een hoge biodiversiteit (Gemeente Heemskerk, 2019).

Figuur 7. Grafheuvel bedekt met bermflora met een aantal aangeplante boompjes en omsloten door hoog struikgewas.

Figuur 8. Tussen het struikgewas staan een aantal hoge bomen in het plangebied.

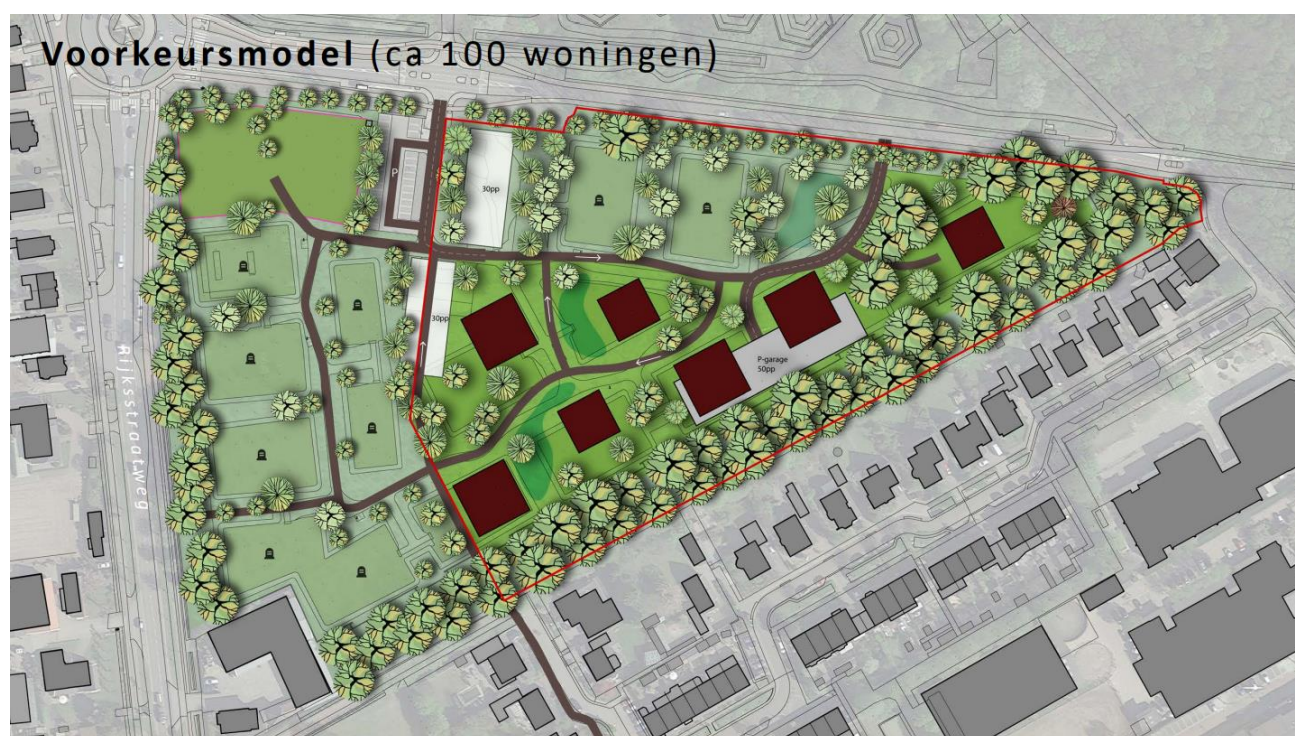
Figuur 9. Boomsingel met waardevolle gemeentebomen tussen het plangebied en de woonwijk de Commandeurs. Op afbeelding te zien aan de rechterkant.

Figuur 10. Geasfalteerde paden die naar de grafheuvels leiden.

4.3 Geplande werkzaamheden

Het voornemen is om circa 100 woningen te bouwen in een compacte en gestapelde vorm (tussen de 9 en 15 meter hoog – niet hoger rijkend dan de bomen grenzend aan de Marquettelaan en de woonwijk de Commandeurs), zodat het maximale van het huidige groen behouden kan blijven en het plangebied zijn natuurlijke karakter zo min mogelijk verliest. Het is voorgesteld om een zone langs de Marquettelaan zo groen mogelijk te laten of in te richten, evenals de zijde aan de wijk de Commandeurs. Het is echter aannemelijk dat zowel het groen aan de noord- en zuidkant doorkruist zal worden door een weg om het plangebied te verbinden met woonwijk de Commandeurs en met de Marquettelaan. Het gebied zal van geconcentreerde parkeervoorzieningen worden voorzien en er zal gebruik gemaakt worden van bestaande paden, om zo het gebied optimaal onverhard te laten (Figuur 11). Zonder twijfel zal de menselijke activiteit lichtvervuiling tijdens en na de werkzaamheden in het gebied aanzienlijk toenemen en het oppervlakte aan groen verminderen.

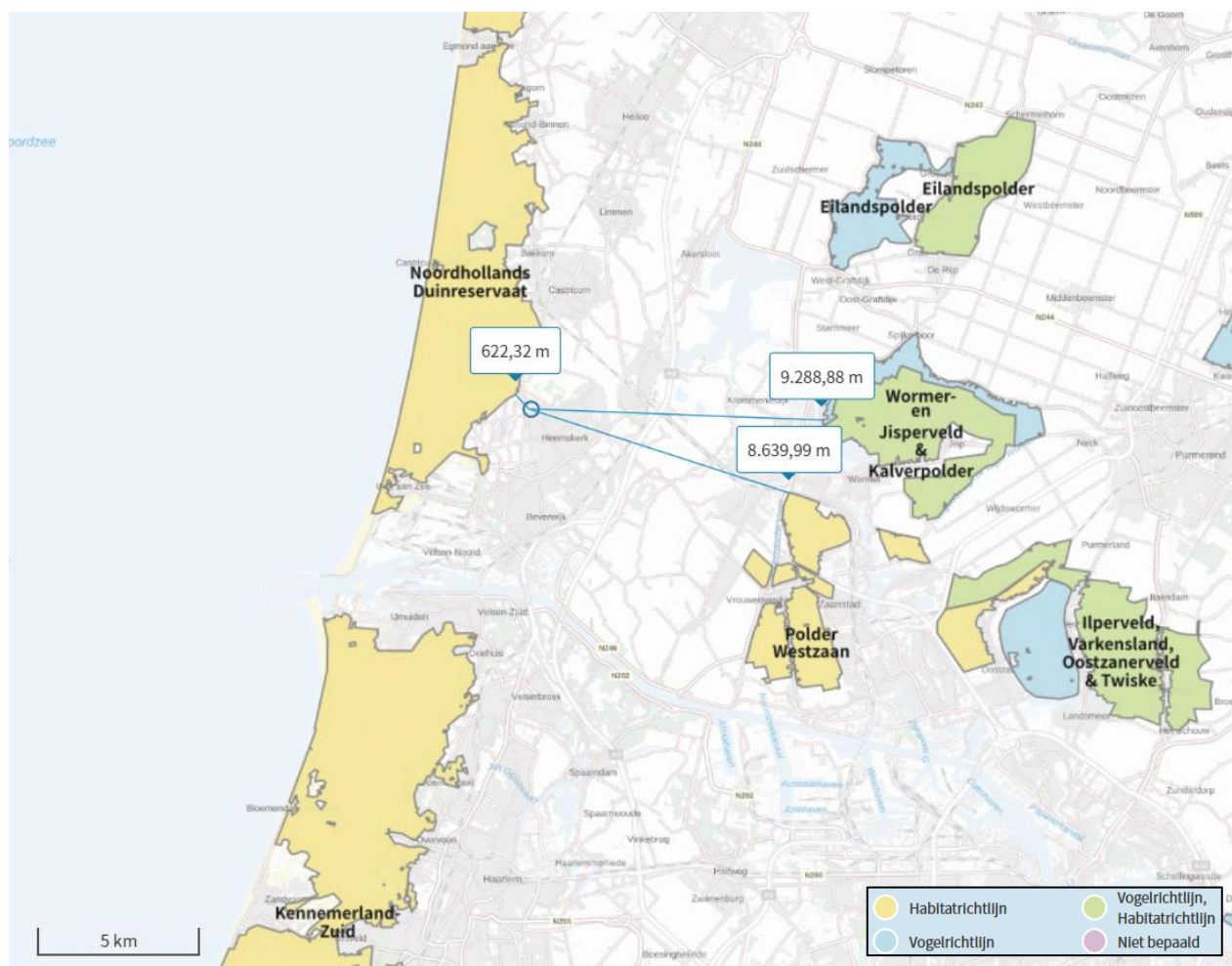
Figuur 11. Het plangebied (rood omrand) met geplande indeling van wooncomplexen (bruine vierkanten) en parkeerplekken (witte vlakken; bron: Gemeente Heemskerk – informatieavond 24 november 2019).

5 BEOORDELING GEBIEDSBESCHERMING

5.1 Natura 2000-gebieden

[Natura 2000](#) is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze Natura 2000-gebieden worden bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit (soortenrijkdom) te behouden. De aanwezigheid van een Natura 2000-gebied heeft invloed op ruimtelijke ordening en gebruik door verkeer, landbouw en industrie. Zo mogen bouwprojecten of andere ruimtelijke ontwikkelingen in of nabij een Natura 2000-gebied niet te veel stikstof uitstoten en mag er bijvoorbeeld maar beperkte geluidshinder zijn, afhankelijk van de te beschermen flora- en faunasoorten.

Binnen een straal van 10 km van het plangebied liggen 3 Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Noordhollands Duinreservaat en ligt op 620 m ten noordwesten van het plangebied. Dit Natura 2000-gebied is aangewezen als Habitatrichtlijngebied en het bevat een stiltegebied gelegen tussen Castricum en Heemskerk (Duingebied Castricum op 1 km afstand van het plangebied; Figuur 12 & Figuur 13). De overige omliggende Natura 2000-gebieden zijn Polder Westzaan (8.6 km) en Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder (9.2 km).

Figuur 12: Globale ligging planlocatie (blauwe cirkel) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (bron: Aeries-Calculator).

Figuur 13: Globale ligging planlocatie (blauwe cirkel en rode pinpoint) ten opzichte van het dichtstbijzijnde stiltegebied (bron: GeoWeb Provincie Noord-Holland).

Het project wordt buiten de grenzen van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied uitgevoerd. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied (>200 m) en de omvang en aard van de geplande ingreep, is in de zogeheten uitvoeringsfase van het project geen sprake van mogelijke negatieve verstorende effecten (geluid, trillingen, grondwater etc.) op de genoemde Natura 2000-gebieden. Omdat een negatief effect op Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten kan worden, is een vergunningsaanvraag voor gebiedsbescherming binnen de Wet natuurbescherming (artikel 2.7 Wnb) met betrekking tot Natura 2000-gebied daarom niet van toepassing.

5.1.1 Stikstofberekening m.b.v. AERIUS-Calculator

De invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten is lokaal met mogelijke uitzondering van de emissie van stikstof. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 29 mei 2019 besloten dat het PAS niet ten grondslag mag worden gelegd aan de toestemmingverlening voor activiteiten die leiden tot een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen in een Natura 2000-gebied. Alle projecten dienen daarop bekeken te worden. Sinds 1 juli 2021 is dit alleen nog maar nodig voor de nieuwe gebruiksfase en niet meer voor de kortdurende sloop- en bouwphase. Bij het gebruik van woningen, kantoren en andere menselijke bebouwing kunnen door stookinstallaties en door voertuigbewegingen, van en naar het object, stikstofoxiden (NOx) vrijkomen bij de verbrandingsprocessen. Er dient dus voor de nieuwe gebruiksfase een stikstofberekening uitgevoerd te worden met de meest actuele versie van AERIUS-calculator. Momenteel is een vergunning op grond van de Wnb alleen mogelijk indien dit project stikstofneutraal blijkt te zijn (AERIUS, 2022).

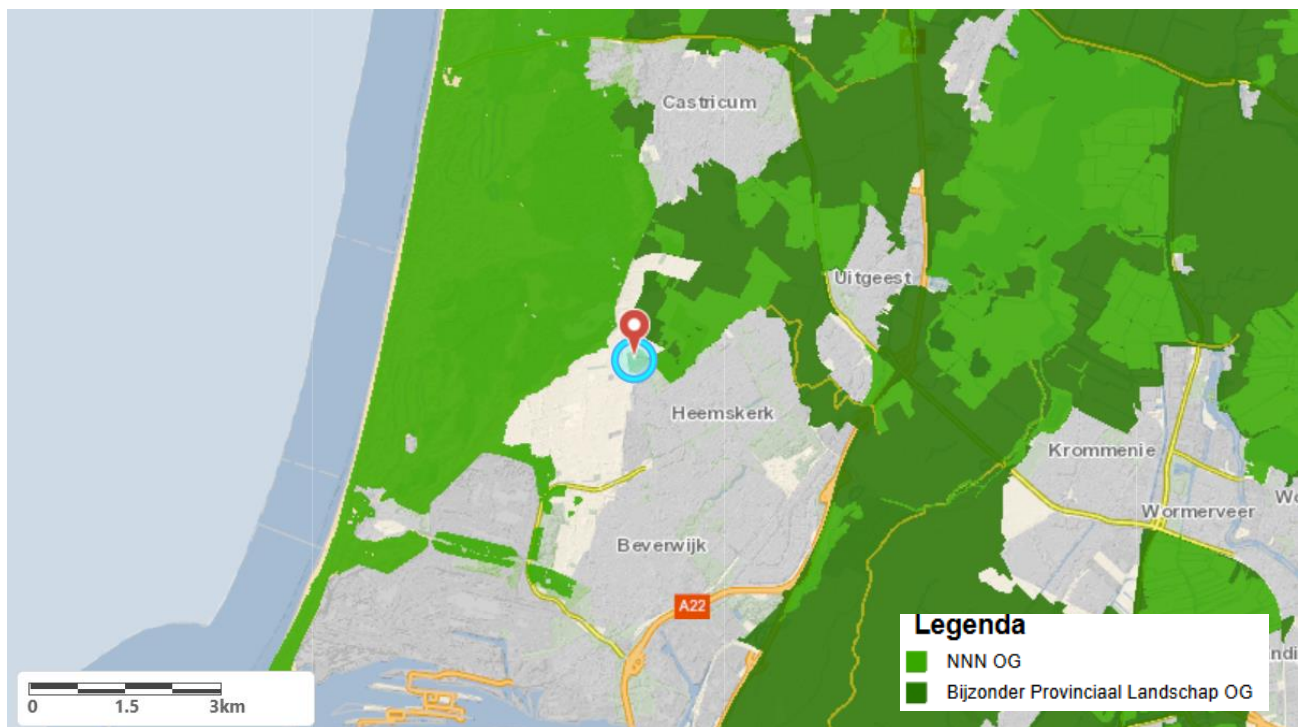
De stikstofberekening zal in deze OmgevingsScan buiten beschouwing gelaten worden omdat een dergelijke stikstofberekening middels AERIUS-Calculator geen onderdeel vormt van de opdracht. Desalniettemin is het wel noodzakelijk om voorafgaand aan te tonen dat het toekomstig gebruik geen negatief effect heeft op stikstofgevoelige habitats in de omliggende Natura 2000-gebieden.

5.2 Provinciaal Beschermd Landschap (BPL)

De landschappen die nu met de omgevingsverordening zijn beschermd, zijn - naast de natuurgebieden - de meest bijzondere landschappen van Noord-Holland oftewel het '*Bijzonder Provinciaal Landschap*' (BPL). De voormalige beschermingsregimes zoals Bufferzones, Aardkundig Monument maar ook het Weidevogelleefgebied zijn geborgd in de kernkwaliteiten van het BPL en liggen binnen de begrenzing van het BPL. Kernkwaliteiten binnen dit landschap mogen niet worden aangetast bijv. het leefgebied voor weidevogels of de openheid en de vergezichten in het landschap. Het gaat niet goed met de weidevogels, hun aantal is de afgelopen 50 jaar drastisch achteruitgegaan in Nederland. Sinds 1960 zijn de populaties van de belangrijkste soorten meer dan gehalveerd en hetzelfde geldt voor veel akkervogels en andere boerenlandvogels. Het gaat naar schatting om een totaal verlies van 3 tot 6 miljoen broedparen.

In Noord-Holland zijn 32 gebieden aangewezen als BPL. De dichtstbijzijnde Bijzonder Provinciaal Landschappen ten opzichte van het plangebied zijn "#11: Noord-Kennemerland" op circa 450 m, "#2: Alkmaardermeer en omgeving" op circa 3.6 km en "#4: Assendelft en omgeving" op 3.6 km (Figuur 14).

Gekeken moet worden of de voorgenomen activiteiten aantasting van de kernkwaliteiten van het BPL zal bewerkstelligen. Het gaat bij de voorgenomen plannen om circa 100 woningen in compacte en gestapelde vorm op locatie Eikenhof 2. Omdat het plangebied buiten de begrenzing van het BPL ligt, is oppervlaktevermindering van Bijzonder Provinciaal Landschap niet aan de orde. Ook is er geen sprake van ruimtelijke ontwikkelingen in het open landschap, die leiden tot (verdere) verdichting of verrommeling. Evenmin geldt dat er voor weidevogels geen sprake is van nieuwe infrastructuur en activiteiten die geluid en onrust veroorzaken en de openheid van het landschap aantasten. De mogelijke verstoring van de voorgenomen ingreep valt binnen de verstoringzone van bestaande elementen zoals de naastgelegen autoweg, agrarische landbouwgronden en stedelijke bebouwing. Daarom is gezien de ligging en de aard van de voorgenomen plannen geen sprake van een mogelijk negatief effect op een BPL. Een ontheffingsaanvraag voor gebiedsbescherming binnen de Wet natuurbescherming (artikel 2.7 Wnb) met betrekking tot Bijzonder Provinciaal landschap, is daarom niet van toepassing.

Figuur 14. Globale ligging planlocatie (blauwe cirkel en rode pinpoint) ten opzichte van het dichtstbijzijnde NNN-gebied en BPL, met de daarin horende Weidevogelleefgebieden (bron: GeoWeb Provincie Noord-Holland).

5.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, gericht op de wezenlijke kenmerken en waarden van natuur en landschap) heeft een eigen regime en vallen daarom buiten het BPL-regime. Het Natuurnetwerk Nederland ([NNN](#)) -voormalig EHS- is een landelijk netwerk van bestaande en nog te realiseren natuurgebieden. Het is bedoeld om de biodiversiteit in Nederland te behouden en zo mogelijk te verhogen. Het NNN omvat in Noord-Holland ca. 56.000 ha, waarvan ca 6.000 ha nog niet is gerealiseerd en nu veelal nog in agrarisch gebruik is.

Het provinciale ruimtelijke beleid voor het NNN stelt dat er geen nieuwe activiteiten in het NNN mogelijk gemaakt mogen worden, die per saldo leiden tot significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden ([WKW](#)) van het NNN of tot vermindering van het oppervlak van het NNN. Aantasting van de WKW is alleen niet toegestaan als sprake is van een significante aantasting. Het NNN in provincie Noord-Holland kent geen externe werking, waarmee negatieve effecten op een beschermd gebied bedoeld worden, veroorzaakt door projecten die buiten de grenzen van het betreffende gebied worden uitgevoerd. De provincie verwacht wel dat gemeenten zorgen voor een goede ruimtelijke ordening. Dit houdt in dat zij voorkomen dat naast elkaar gelegen bestemmingen elkaar teveel hinderen.

Het dichtstbijzijnde Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt op circa 5 m van het plangebied vandaan (Figuur 14). Het plangebied bevindt zich dus vlak naast, maar wel buiten de grenzen van de NNN. Hierdoor is directe aantasting (zoals oppervlakvermindering) niet aan de orde. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling is er wel sprake van een mogelijke toename in verstoring door licht en geluid in het plangebied, eveneens als een toename in menselijke activiteit. Het NNN-gebied en het plangebied worden gescheiden door de Kerkweg en de Marquettelaan. De verstoring die de ingreep veroorzaakt (geluid/licht) valt echter wel binnen de verstoringszone van bestaande elementen zoals de naastgelegen

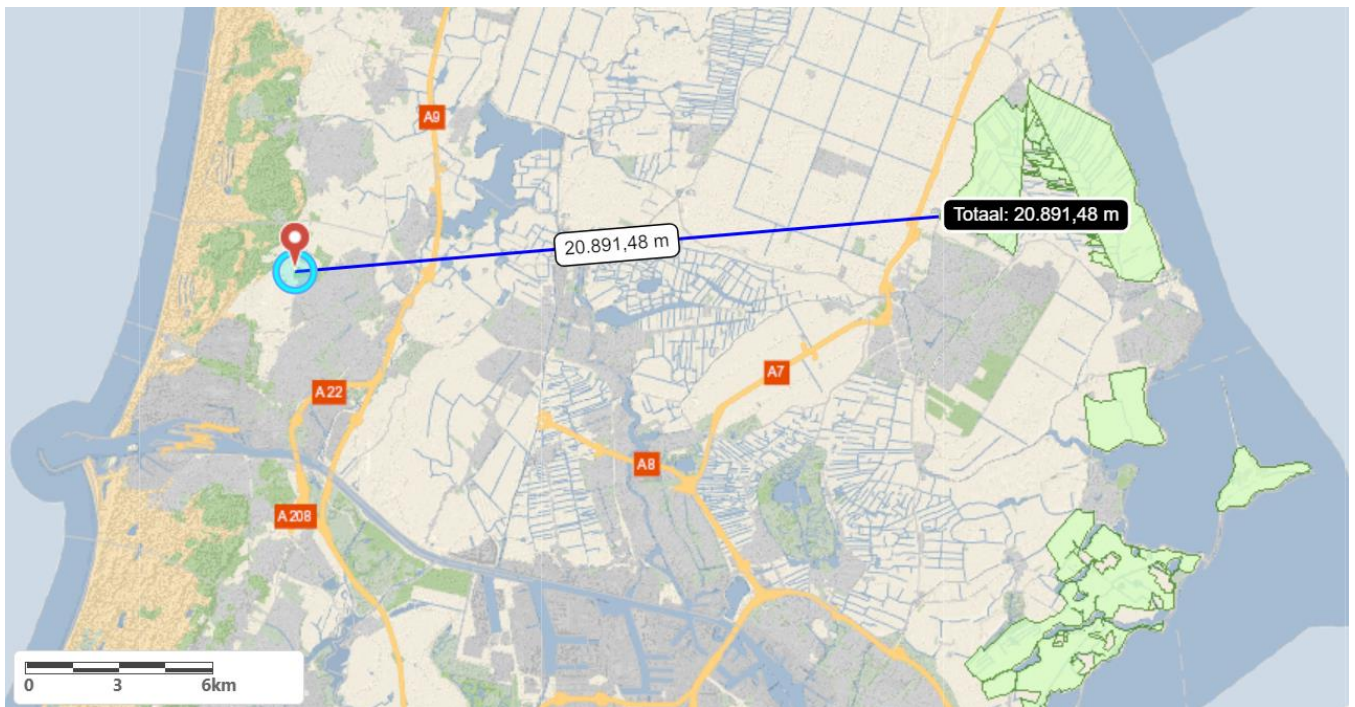
autoweg en stedelijke bebouwing rond het NNN-gebied. De voorgenomen plannen leiden dan ook niet tot een (indirecte) aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen directe als indirecte belemmeringen.

De aard en omvang van de geplande activiteiten hebben, geen aantasting van de functionaliteit van het NNN tot gevolg en negatieve effecten op dergelijke gebieden kunnen daarom op voorhand uitgesloten worden. Een vergunningsaanvraag voor gebiedsbescherming binnen de Wet natuurbescherming (artikel 2.7 Wnb) met betrekking tot NNN-gebied, is daarom van niet toepassing.

5.4 Ganzenfoerageergebied

Om de schade door overwinterende ganzen en smienten aan de landbouw te beperken, en tegelijkertijd de duurzame instandhouding van deze soorten te waarborgen heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) ca. 80.000 ha foerageergebied aangewezen voor Kolgans, Grauwe gans, Smient, Brandgans en Kleine rietgans. Deze foerageergebieden moeten zoveel mogelijk binnen het Nederlandse Natuurnetwerk (NNN) liggen. In de foerageergebieden moet zo weinig mogelijk verstoring zijn en voldoende voedsel voor de ganzen worden aangeboden. De Provincies begrenzen de foerageergebieden. In de begrensde gebieden zijn beperkingen vanuit de Wet natuurbescherming van kracht en zijn er subsidiemogelijkheden in het kader van de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN) van Programma Beheer (PB). Buiten de foerageergebieden kunnen de ganzen worden verjaagd en eventueel worden bejaagd. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben 2007 (GS, 2007) het (aangepaste) *“Begrenzingsplan Ganzenfoerageergebieden Noord-Holland”* vastgesteld. Er is toen in totaal 6.080 hectare begrensd in de Zeevang, Waterland-Oost en de Vechtstreek.

Het plangebied ligt op circa 20.9 km afstand van het dichtstbijzijnde Ganzenfoerageergebied (Figuur 15), waardoor elke mogelijke invloed op voorhand kan worden uitgesloten. Een vergunningsaanvraag voor gebiedsbescherming binnen de Wet natuurbescherming (artikel 2.7 Wnb) met betrekking tot Ganzenfoerageergebied is daarom niet van toepassing.

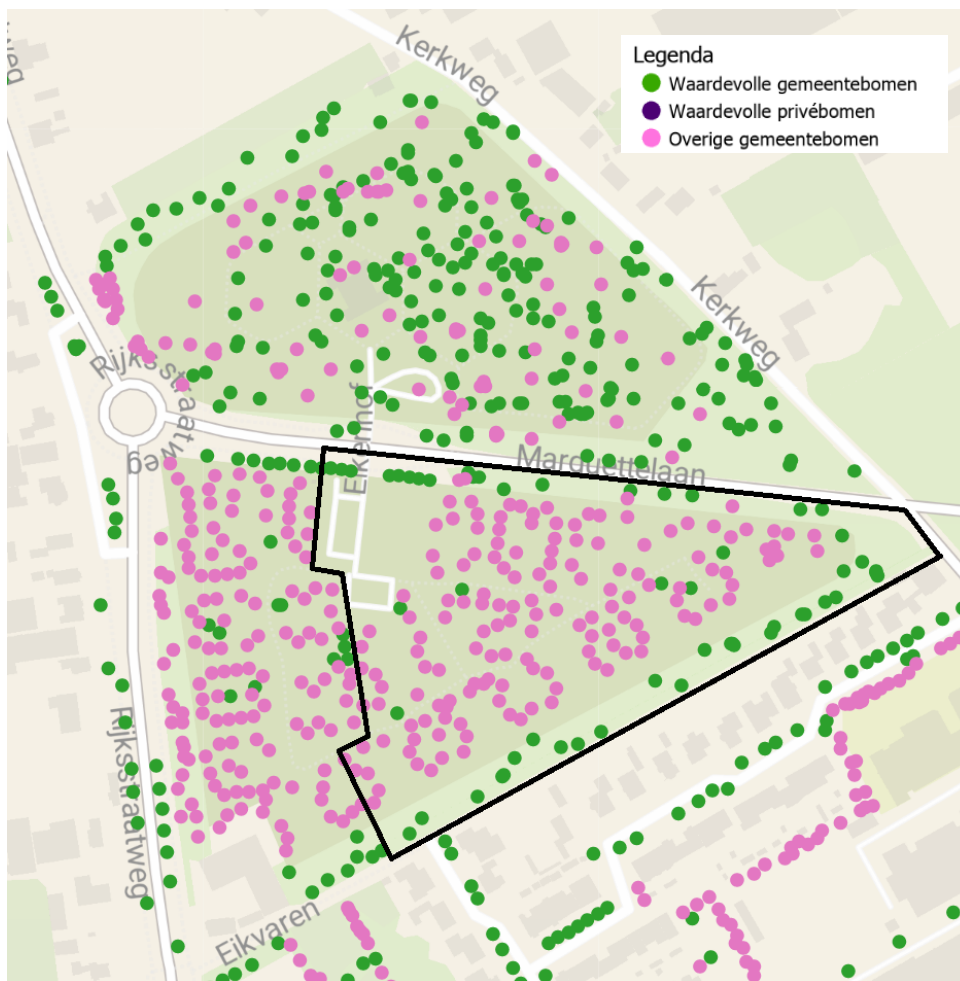
Figuur 15: Dichtstbijzijnde ganzenfoerageergebieden (lichtgroene vlakken) t.o.v. het plangebied (blauwe cirkel en rode pinpoint; bron: GeoWeb Provincie Noord-Holland).

5.5 Gemeentelijk groenbeleid

In het gemeentelijk groenbeleid van Heemskerk is te lezen dat de gemeente de wens heeft om in geval van nieuwbouw onder andere de volgende punten in overweging te nemen:

- behoud van het aanwezige groen
- compensatie voor het groen dat verdwijnt
- natuurvriendelijk beheer van het groen
- verhoging van de biodiversiteit
- stimulatie van natuurinclusief bouwen

In het plangebied staan een aanzienlijk aantal waardevolle en overige gemeentebomen (Figuur 16). Tijdens het project moet er rekening mee gehouden worden dat voor elk aangegeven gemeenteboom een kapvergunning nodig is. Bovendien dient elk gekapte gemeenteboom gecompenseerd te worden met een boom van dezelfde omvang of de potentie om tot die omvang te groeien, het liefst binnen de grenzen van het plangebied.

Figuur 16. Waardevolle (groene stippen) en overige (roze stippen) gemeentebomen in het plangebied (zwart kader; bron: Gemeente Heemskerk)

Ondanks dat het haalbaarheidsonderzoek uit 2020 voorschrijft dat de ingreep zal voorzien in het creëren van een aantrekkelijke leefomgeving die onder andere de biodiversiteit behoudt, wordt dit niet geconcretiseerd en is het hoogstwaarschijnlijk dat door de bouw van de woningcomplexen en de toename van de menselijke intensiteit en lichtvervuiling de biodiversiteit in het plangebied zal afnemen. Het huidige landschap in het plangebied heeft een uniek divers karakter, zowel op het horizontale als verticale vlak (d.w.z. variatie in landschapselementen wat betreft begroeiing en hoogte van de vegetatie). In documenten omtrent het bouwproject worden natuurinclusieve elementen aan woningcomplexen als mogelijke compensatie, zoals groene muren en daken, en maatregelen om lichtvervuiling minimaal te houden niet genoemd. Groene muren en daken zouden kunnen bijdrage aan de landschapsdiversiteit die mogelijk deels verloren gaat bij het plaatsen van de wooncomplexen en daarbij een mogelijkheid kunnen bieden voor het behoud van de huidige biodiversiteit. Het minimaliseren van lichtvervuiling zal voordelig zijn voor licht-schuwe soorten, zoals vleermuizen, en is te realiseren door bijvoorbeeld het gebruik van oriëntatieverlichting (zoals reflectoren of reflecterende lijnen in het wegdek) of gekleurde verlichting (zoals vleermuis- of vogelvriendelijke 'kleur'). Een mogelijkheid om het verloren groen te compenseren wordt tevens niet genoemd. Om de voorgenomen plannen in lijn te brengen met het gemeentelijk groenbeleid wordt aanbevolen om enkele maatregelen (zoals hierboven genoemd) in te brengen, die behoud/compensatie van het aanwezige groen en behoud van biodiversiteit bewerkstelligen.

6 AANWEZIGHEID BESCHERMDE SOORTEN

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die in het plangebied en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Specifieke bronnen worden niet vermeld maar zijn wel opgenomen in de literatuurlijst.

6.1 Vaatplanten

In Noord-Holland komen meerdere beschermde plantensoorten voor. Denk hierbij aan soorten zoals Liggende Raket, Drijvende Waterweegbree, Kruiwend moerasscherm, Groenknolorchis (Figuur 17) en Liggende ereprijs. Deze groeien op heel specifieke plekken, wat dan ook de reden van hun beschermde status is. Het verspreidingsgebied van een groot deel van deze beschermde plantensoorten beperken zich veelal tot natuurgebieden. In de binnenduinrand bijvoorbeeld komt Klein ereprijs voor. Deze soort groeit in graslanden waarin ook Duinriet, Schapenzuring en Zandzegge aanwezig zijn. Een beschermde soort zoals de Muurbloem is een soort van droge storingsmilieus alwaar ook Muursterretjes, Muurvaren en Muurleeuwenbek aangetroffen kunnen worden.

Figuur 17. Groenknolorchis, beschermd maar niet aanwezig in het plangebied.

In het plangebied en in de nabije omgeving ervan zijn geen waarnemingen van zwaarder beschermde plantensoorten bekend (NDFF 2012-2022). Eveneens ontbreekt het aan geschikte standplaatsen voor deze soorten binnen het plangebied. Het verspreidingsgebied van een groot deel van deze beschermde

plantensoorten zich veelal tot natuurgebieden. Gezien de aangetroffen terreingesteldheid en plantensoorten is het voorkomen van zwaarder beschermde plantensoorten in het plangebied uitgesloten. Binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek wel algemene, niet-beschermde vegetatiesoorten waargenomen zoals de Gele morgenster, Knolsteenbreek, Koolzaad, Kleine pimpernel, Smalle weegbree, Veelbloemige veldbies, Vogelkers en Eénstijlige meidoorn. Ook zijn er wat minder algemene soorten waargenomen, die voorheen beschermd waren, zoals Gulden sleutelbloem en Veldsalie (Figuur 18).

Figuur 18. Aanwezigheid van Veldsalie, een voorheen beschermd soort, in het plangebied.

EFFECTEN & BEOORDELING

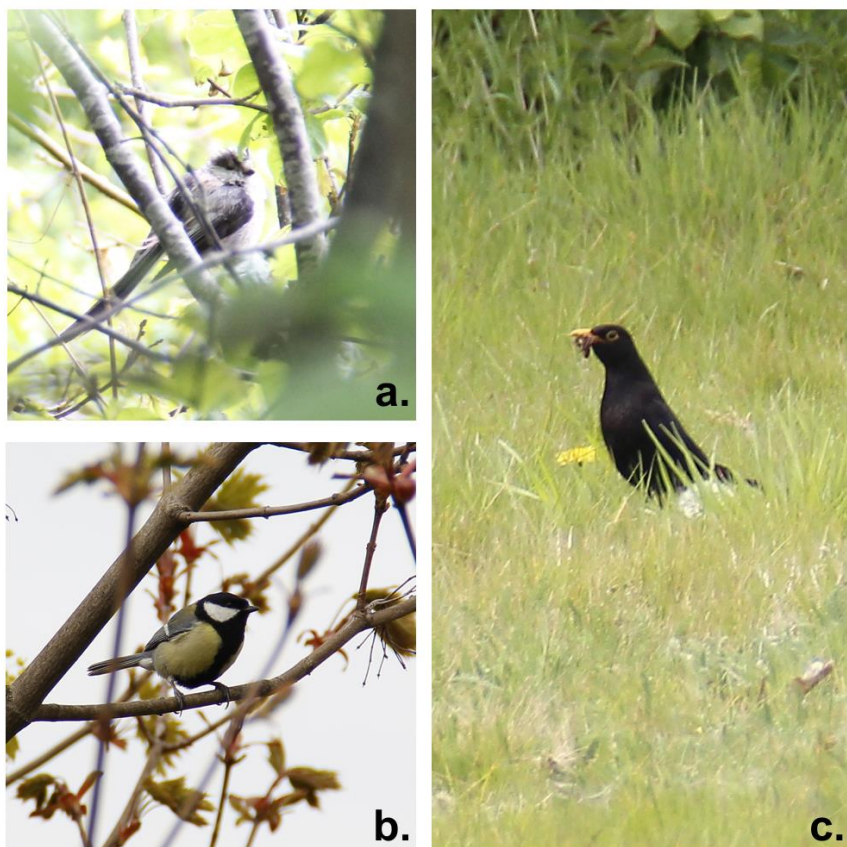
Gezien de aangetroffen terreingesteldheid en plantensoorten is het voorkomen van zwaarder beschermde plantensoorten in het plangebied op voorhand uitgesloten. Daarom zal negatief effect op beschermde flora niet tot stand komen. Ten aanzien van de flora zijn verdere stappen op het gebied van een ontheffingsaanvraag daarom niet noodzakelijk.

6.2 Vogels

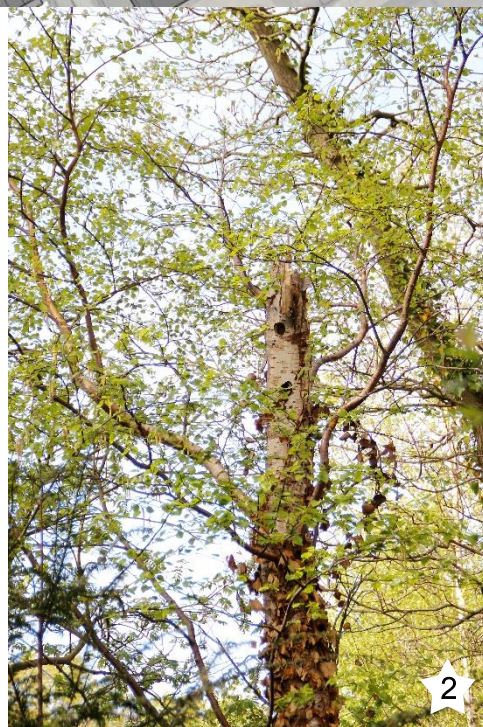
6.2.1 Algemene broedvogels

Op basis van beschikbare bronnen (NDFF 2012-2022) is gebleken dat algemene broedvogels, zoals Koolmees, Roodborst, Merel en Tjiftjaf in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens de inspectie zijn dergelijke algemene vogelsoorten, te weten Koolmees, Tjiftjaf, Merel, Staartmees en Zanglijster binnen het plangebied waargenomen (Figuur 19), maar ook de Nachtegaal die op de Rode Lijst staat. Er is één nest waargenomen tijdens het veldbezoek (komt in §6.2.2 verder aan bod) en twee spechtholten (aannemelijk van de Grote Bonte Specht), beide in de boomsingel die langs de zuidgrens van het plangebied staat (Figuur 20). Tevens is een eischil gevonden van de Zanglijster, wat erop wijst dat er ook een nest van deze soort in het plangebied aanwezig is (Figuur 20). Ten slotte staat bij het parkeerterrein van het gebied een ECOLUMN (d.w.z. een faunavoorziening; Figuur 21), dat onder andere als nestplaats gebruikt kan worden door kleinere vogels zoals de Koolmees.

Het plangebied herbergt dan ook zeer geschikt habitat voor algemene vogelsoorten, vanwege de aanwezigheid van hoge en lage bomen, een hoge concentratie aan struikgewas, onbeheerde kruidige grasvlaktes, geringe menselijke activiteit en dicht bebosd gebied in de nabije omgeving. Deze locatie bevat voor algemene vogelsoorten veel mogelijke nestlocaties, heeft een goede voedselvoorziening en heeft het een goede aansluiting naar omliggende geschikte gebieden.

Figuur 19. Aantal algemene broedvogels die zijn waargenomen in het plangebied, waaronder Staartmees (a), Koolmees (b) en Merel (c).

Figuur 20. Locatie vondsten in het plangebied van een vogelnest (1), spechtholten (2) en een eischil van Zanglijster (3) weergegeven met een witte ster (bron map plangebied: Gemeente Heemskerk).

Figuur 21. Een faunavoorziening (EColumn) in het plangebied met bovenin nestplaatsen voor kleinere vogelsoorten zoals Koolmees.

EFFECTEN & BEOORDELING

Door de aanwezigheid van geschikt broedgelegenheid in het plangebied, leiden de voorgenomen ontwikkelingen mogelijk tot schade of vernietiging van nesten van broedende vogels. Tevens zullen de werkzaamheden versturende effect tweebrengen op broedsel in vegetatie die in of nabij het plangebied staat, indien de bouwwerkzaamheden plaatsvinden ten tijden van aanwezige broedvogels. Daarom zijn vervolgstappen met betrekking tot algemene broedvogels noodzakelijk.

Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt echter veelal geen aanvullend onderzoek gedaan of ontheffing verleend, omdat deze eenvoudig te voorkomen zijn door de geoogde werkzaamheden uit te voeren op een moment dat geen broedvogels aanwezig zijn. De meeste vogels broeden tussen de periode van 15 maart en 15 juli, maar wettelijk gezien wordt geen standaardperiode vastgesteld voor het broedseizoen. Dit verschilt namelijk verschilt per soort per jaar. De wettelijke regel luidt dat indien een nest aanwezig is, dan wel binnen als buiten de genoemde periode van 15 maart t/m 15 juli, dit nest in geen geval vernietigd of verstoord mag worden. Daarom moeten werkzaamheden in iedergeval buiten 15 maart en 15 juli plaatsvinden. Daarbij is bij de uitvoering van de werkzaamheden die in de periode van een maand voor (februari) en enkele maanden na het broedseizoen (augustus/september) worden gepland, wel nog van belang om na te gaan of nog bewoonde nesten van vroeg of laat in het seizoen broedende soorten aanwezig zijn binnen het plangebied, zoals de soms in februari al nestelende duiven of Eksters. Dan moet voorafgaand aan de werkzaamheden door een deskundige ecooloog gecontroleerd worden op de aanwezigheid van broedende vogels in het plangebied. Vroeg of laat in het seizoen broedende soorten kunnen namelijk alsnog aanwezig zijn en ook dergelijke broedgevallen mogen niet verstoord worden. Met in acht neming van deze maatregel zijn ten aanzien van

de algemene (broed)vogels geen verdere stappen op het gebied van een ontheffingsaanvraag noodzakelijk.

Wanneer het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, moet uiteraard ook voor de start van de werkzaamheden vastgesteld worden dat er geen vogels aan het broeden zijn. Daarnaast is het wel toegestaan om de potentiële broedlocaties ongeschikt te maken, voordat algemene broedvogels zich daar hebben gevestigd. Zo mag (ver buiten het broedseizoen) maatregelen genomen worden ter voorkoming van het gaan nestelen van algemene broedvogels, zoals het alvast kortsnoeien van vegetatie in de winterperiode.

Figuur 22. Zanglijster (een algemene broedvogel) voedt zijn jongen.

6.2.2 Vogels met jaarrond beschermd nest

Voor sommige vogels geldt dat ook buiten het broedseizoen hun nesten nog van een beschermde status genieten. Dit zijn vogels met jaarrond beschermde nesten. Jaarrond beschermde nesten bevinden zich veelal in hoge bomen, bomen met holten of in (oudere) gebouwen. Op Eikenhof 2 bevinden zich een aanzienlijk aantal hoge bomen in de bomensingel grenzend aan woonwijk de Commandeurs, waarbij in één boom twee holtes zijn aangetroffen (Figuur 20:2). Daarbij zijn in de nabije omgeving van Eikenhof 2 waarnemingen van vogels met jaarrond beschermde nesten bekend, zoals de Huismus, Gierzwaluw, Grote Gele Kwikstaart, Ransuil, Zwarte Wouw, Wespendif, Slechtvalk, Ooievaar, Kerkuil, Havik, Buizerd, Boomvalk en Sperwer (NDFF 2012-2022).

Een deel van deze vogels zijn boombewonende soorten. Jaarrond beschermde roofvogels, zoals de Buizerd, Boomvalk, Sperwer en Wespendif nestelen vaak in de top van hoge bomen en maken soms ook gebruik van Kraaien- of Eksternesten. Ransuilen maken zelf geen nest, maar broeden in ook Kraaien- of Eksternesten of een oud roofvogelnest. Holle bomen en nestkasten kunnen ook door Ransuilen gebruikt worden. De Zwarte Wouw en Havik nestelen eveneens in hoge bomen, zoals die aanwezig zijn aan de randen van het plangebied. Er zijn geen geschikte holle bomen aangetroffen voor soorten als de

Ransuil. Wel is er in de bomensingel langs de weg Eikvaren een neststructuur aanwezig die, gezien de grootte en positionering, geschikt is voor kleinere roofvogels zoals de Sperwer.

Het overige deel van de vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten broeden in of op menselijk bebouwing, zoals huizen, schuren, boerderijen, kerken, etc. Slechtvalken bouwen zelf geen nest maar broeden op grote hoogte op richels, in een nis, een nestkast of oud kraaiennest. Kerkuilen broeden vaak in boerenschuren, kerkstorens en andere bouwwerken en een enkele keer ook in holle bomen. De Grote Gele Kwikstaart nestelt vooral op akkergronden. Deze liggen in de nabije omgeving van het plangebied, maar niet in het plangebied zelf. Ooievaars broeden op hoge plekken zoals telefoonpalen, bomen, schoorstenen, kerkstorens of door de mens gemaakte palen met houten platform. Door de afwezigheid van geschikte structuren en/of habitat voor het nestelen van de Slechtvalk, Grote Gele Kwikstaart en Ooievaars, kan de aanwezigheid van deze soorten worden uitgesloten in het plangebied. Nesten van Huismussen zijn in de regel te vinden onder dakpannen of in gaten en kieren van een gebouw, maar de aanwezige ECColumn in het plangebied kan mogelijk ook gebruikt worden door Huismussen. Huismussen waren echter niet waargenomen tijdens het veldbezoek. De rest van het plangebied herbergt geen geschikt habitat voor Huismussen. Indien de ECColumn niet wordt aangetast, verplaatst of weggehaald, is aanvullend onderzoek naar deze soort dan ook niet nodig.

Categorie 5-soorten

Voor enkele soorten van 'categorie 5' achten wij dat er sprake is van zwaarwegende feiten/omstandigheden om jaarrond bescherming te rechtvaardigen. Het gaat hierbij voornamelijk om categorie 5-soorten waarbij sprake is van een provinciale negatieve broedvogeltrend en:

1. welke afhankelijk zijn van nestplaatsen in gebouwen of;
2. waar het kritische koloniebroeders betreft, die hoge eisen stellen aan hun nestlocatie en waarvoor geen direct geschikte alternatieven beschikbaar zijn gelijk in aard, omvang en kwaliteit.

Voor Noord-Holland geldt dit ondermeer voor de Spreeuw, Huiszwaluw en Boerenzwaluw. Deze soorten worden echter niet verwacht binnen het plangebied, gezien de afwezigheid van geschikt habitat. Daarom kan het voorkomen van kwetsbare 'categorie 5-soorten' binnen het plangebied tevens worden uitgesloten.

EFFECTEN & BEOORDELING

In het plangebied is een neststructuur aangetroffen die geschikt kan zijn voor de jaarrond beschermde vogelsoort de Sperwer. Deze bevindt zich in de bomensingel ten zuiden van het plangebied. Met de voorgenomen ingreep zal daarom mogelijk verstoring en/of aantasting van broedsel van jaarrond beschermde vogelnesten plaatsvinden. De werkzaamheden brengen in dit geval negatief effect teweeg op jaarrond beschermde nesten. Het uitvoeren van een aanvullend soortenonderzoek naar het voorkomen van de Sperwer is daarom noodzakelijk. Het onderzoek zal uitgevoerd worden op basis van de telrichtlijnen van SOVON die ook worden gebruikt voor broedvogelinventarisaties (BMP-tellingen).

Tevens, wanneer er besloten wordt om de ECColumn te verwijderen of binnen een straal van 5 meter van deze zuil verstorende werkzaamheden plaatsvinden, zullen ook vervolgstappen op het gebied van een ontheffingsaanvraag nodig zijn omtrent mogelijke verblijfplaatsen van de Huismus. Aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd volgens het bijbehorende Kennisdocument van deze soort.

Figuur 23. De Sperwer maakt gebruik van oude Ekster- of Kraaiennesten in bomen. Omdat dergelijke neststructuren in het plangebied zijn aangetroffen is de aanwezigheid van deze soort niet op voorhand uit te sluiten (© Sylvia Duckworth, Wikimedia Commons, CC BY-SA 2.0).

6.3 Grondgebonden zoogdieren

6.3.1 Juridisch zwaarder beschermde zoogdieren

In de omgeving van Heemskerk zijn wat betreft zwaardere beschermde zoogdieren (niet zijnde vleermuizen) waarnemingen van marterachtigen (zoals Hermelijn, Bunzing, Boommarter en Steenmarter) bekend (NDFF 2012-2022).

De kleinere soorten van marterachtigen, zoals Hermelijn, Wezel maar ook de Bunzing, maken als verblijfplaats gebruik van ondergrondse holen. Gangenstelsels van de Bunzing zijn echter van forser formaat en deze soort bevindt zich dan ook vaak in konijnen-, vossen- of dassenburchten. Kleine marters stellen over het algemeen specifieke eisen aan hun leefgebied zoals grote hoeveelheid aan dekkende vegetatie (hoog grasland of hagen etc.) en aanwezigheid van geschikt foerageerplekken. Ook stellen ze veel menselijke verstoring niet op prijs en hebben ze een voorkeur voor een gebied met veel groen (dit is zelfs noodzakelijk) en relatief weinig bebouwing. Daarom zijn kleinschalige en structuurrijke landschappen zijn bij uitstek geschikt, waarbij afwisseling in gesloten en halfopen landschappen het meest gunstig zijn.

In tegenstelling tot kleine marters komen Steenmarters vaker voor in stedelijke gebieden. Naast vossen- en konijnenholten die soms door Steenmarters worden gebruikt zijn favoriete schuilplaatsen van deze soort houtstapels en takkenhopen, boerderijen, zolders en dakruimtes, spouwmuren en holtes onder boomwortels. De Boommarter maakt geen gebruik van menselijke bouwwerken, maar verblijft voornamelijk in boomholtes.

Boomholtes van voldoende omvang voor de Boommarter zijn niet in het plangebied waargenomen. Het is aannemelijk dat deze in het naburige duinbos staan en ze zijn zeker aanwezig in een aantal bomen op

landgoed Marquette. Verblijfplaatsen van de Boommarter worden dus in het plangebied uitgesloten. Het plangebied vormt zeker wel een onderdeel van het territorium van één of meerdere exemplaren van deze soort, maar zal door de lagere boomedichtheid (vergeleken met nabijgelegen gebied) niet het belangrijkste deelgebied zijn van het territorium.

Verder zijn in het plangebied een aantal muizenholen waargenomen, evenals een aantal vossenburchten (Figuur 24; Figuur 25). Van de eerst genoemde zouden de Wezel en Hermelijn gebruik kunnen maken. De vossenburchten zouden als verblijfplaats van de Bunzing of Steenmarter kunnen functioneren. In het plangebied zijn waarnemingen bekend van de Steenmarter en Boommarter. In de nabije omgeving zijn ook waarnemingen bekend van deze soorten, evenals van de Bunzing en Hermelijn.

De aanwezigheid van kleine en grote holen, de lage menselijke activiteit en halfopen karakter met veel dekkende vegetatie, weinig bebouwing en ruige grasvlaktes vormt een geschikt leefgebied voor zowel kleine als grote marterachtigen. Het is daarom zeker niet uit te sluiten dat het plangebied onderdeel vormt van het leefgebied of verblijfplaatsen herbergt van zwaardere beschermde grondgebonden zoogdieren.

Figuur 24. Aanwezigheid van muizenholen op meerdere grafheuvels in het plangebied aangegeven met een rode asterisk (bron map plangebied: Gemeente Heemskerk).

Figuur 25. Aanwezigheid van vossenburchten (1+2: ingangen aangegeven met rode pijlen), graafsporen/dichtgemaakte burchten (3+4) en (vossen)uitwerpselen (5) in en rondom het plangebied (bron map plangebied: Gemeente Heemskerk).

EFFECTEN & BEOORDELING

Vaste verblijfplaatsen of verlies van (essentieel) leefgebied van zwaarder beschermde, grondgebonden zoogdieren kunnen niet op voorhand worden uitgesloten, derhalve is er dus te spreken van een negatief effect op deze soortgroep. Aanvullend soortenonderzoek naar het daadwerkelijk voorkomen is zodoende noodzakelijk, eveneens het nemen van vervolgstappen ten aanzien van zwaarder beschermde, grondgebonden zoogdieren. Volgens de richtlijnen van de OD-NHN dienen per hectare minimaal vier wildcamera's (evt. met lokmiddelen) of spoorbuizen gebruikt te worden (OD-NHN, 2017), wat betekent dat in het plangebied 11 onderzoeksinstrumenten ingezet dienen te worden. Het onderzoek dient plaats te vinden in de meest actieve periode van marterachtigen, te weten van mei tot en met augustus. Voor de Hermelijn en de Wezel kan gebruik worden gemaakt van Mostela's, maar gezien in het plangebied ook andere marters verwacht worden zal er gewerkt moeten worden met Struikrovers (i.e. een speciale buis waarmee marters met een wildcamera gefotografeerd of gefilmd kunnen worden) of boomcamera's. De camera's/spoorbuizen dienen gedurende minimaal vier weken op dezelfde locatie gehouden te worden, waarna de beelden worden nagekeken op geregistreeerde soorten.

Figuur 26. Door verlies aan kleinschalig landschap en een afname aan leefgebied gaat het slecht met de Wezel in Nederland. Vanwege geschikt habitatelementen binnen het plangebied is aanvullend onderzoek naar deze soort (en andere marterachtigen) noodzakelijk.

6.3.2 Laag beschermde zoogdieren

In de nabije en ruime omgeving van het plangebied zijn via openbare bronnen waarnemingen bekend van laag beschermde zoogdieren zoals o.a. Vos, West-Europese egel en enkele muissoorten zoals de Huisspitsmuis en de Gewone Bosmuis (NDFF 2012-2022). Het plangebied heeft over zijn gehele oppervlak geschikt biotoop om te dienen als vaste verblijfplaats voor deze kleine, grondgebonden, beschermde zoogdieren. Vanwege de aanwezigheid van geschikt biotoop (zoals groen of onverharde grond) in en rondom het plangebied worden vaste verblijfplaatsen van laag beschermde, grondgebonden zoogdiersoorten zeker verwacht. Tijdens het veldbezoek zijn dan ook een aantal muizenholen waargenomen op meerdere grafheuvels (Figuur 24). Tevens zijn er een aantal vossenburchten waargenomen, zowel open als gesloten, en wat graafsporen. Deze zijn vooral aanwezig aan de

schuinoplopende randen van de grafheuvels. Ten slotte zijn er tijdens het veldbezoek op twee locaties mogelijke uitwerpselen van de Vos gevonden (Figuur 25).

EFFECTEN & BEOORDELING

De ingreep zal leiden tot een negatief effect op het leefgebied van genoemde laag beschermde, grondgebonden zoogdieren. Deze soorten zijn echter allemaal 'laag beschermd' en voor al deze genoemde soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wnb bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen in de provincie Noord-Holland. Dat houdt in dat voor deze soorten alleen de Zorgplicht geldt. Dit betekent dat zoveel als mogelijk gedaan moet worden om schade aan individuen te voorkomen. Dit heeft met name betrekking tot de Vos die mogelijk binnen het plangebied voorkomt.

De Vos graaft grote burchten die jarenlang bewoond worden, maar voornamelijk gebruikt worden tijdens de voortplantingstijd. De paartijd loopt van december tot februari en de draagtijd is ongeveer 8 weken. Enkele weken na de geboorte van de jongen (december tot februari), worden ze door het vrouwtje meestal naar een ander, groter hol verplaatst. Omdat de burcht in het plangebied mogelijk in gebruik is door de Vos (of door marterachtigen), zal tijdens het aanvullend onderzoek naar marters (die in tijd tevens overlapt met de voortplantingsperiode van de Vos) een wildcamera opgesteld worden bij de aanwezige burcht. Middels de beelden die de camera vastlegt, kan worden aangetoond of de burcht door een van de zojuist genoemde soorten bezet wordt. De voorkeur is om dit onderzoek aan het begin van de voortplantingsperiode uit te voeren, dus begin april, zodat ook kan worden vastgesteld dan wel uitgesloten dat de burcht wordt gebruikt om alleen de jongen te werpen. Indien blijkt dat de Vos de burcht als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt, zal de burcht (om te voldoen aan de Zorgplicht) moeten worden ontzien tijdens de periode van hun voortplanting door in de periode van maart t/m september niet binnen een straal van twintig meter van de burcht te werken. Tijdens de voortplantingsperiode zijn de Vos en zijn jongen namelijk erg kwetsbaar. Ook betekent dit dat in de resterende periode (dus tussen oktober t/m februari) de vossenbewoners eerst verjaagd moeten worden, voordat er nabij de burcht werkzaamheden uitgevoerd mogen worden. Het verdrijven dient op een diervriendelijke manier te worden gedaan door bijvoorbeeld gebruik te maken van apparatuur dat ultrasoon geluid, alarmlicht en flitslicht afgeeft. Bij het aantreffen van Vossen zullen de maatregelen die genomen moeten worden t.b.v. het verdrijven in een activiteitenplan verder uitgewerkt worden.

Indien verdrijven geen optie is, dient gebruik van rijdend materiaal binnen een straal van twintig meter van een burcht zowel binnen als buiten de kwetsbare periode vermeden te worden. Bomen en ondergroei boven op de burcht en bij ingangen moeten worden ontzien.

6.4 Vleermuizen

De functionele leefomgeving van vleermuizen bestaat uit de verblijfplaatsen inclusief de bijbehorende en essentiële vliegroutes en foerageergebieden. In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de huisbewonende, Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger en de boombewonende Rosse vleermuis en Watervleermuis. Daarnaast komen in de omgeving Ruige dwergvleermuizen en Gewone grootoorvleermuizen voor, die zowel in huizen als in bomen kunnen verblijven. Meer zeldzamere soorten zijn Meervleermuis, Baardvleermuis, Franjestaat en Kleine dwergvleermuis, maar daar zijn in de nabije omgeving geen waarnemingen van bekend (NDFF 2012-2022).

6.4.1 Verblijfplaatsen

De aanwezigheid van boombewonende vleermuizen binnen het plangebied is aannemelijk, vanwege de aanwezigheid van een aantal geschikte bomen binnen de projectlocatie (één boom met holtes – Figuur 20:2 – en een boom dicht begroeid met Klimop) en een ECOLUMN met verblijfplaatsen voor vleermuizen (Figuur 21). De ECOLUMN zou tevens gebruikt kunnen worden door gebouwbewonende vleermuizen, zoals de Gewone dwergvleermuis en de Laatvlieger. Verder zijn er geen opstallen aanwezig binnen het plangebied die geschikt zijn voor gebouwbewonende vleermuizen. De functie als geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen, is daarom binnen het plangebied aanwezig. Dit geldt alleen voor de ECOLUMN en een tweetal bomen in de boomsingel (Figuur 28).

Figuur 27. De Rosse vleermuis verblijft in holtes van bomen. Een vaste verblijfplaats van deze soort is daarom niet op voorhand uit te sluiten in het plangebied.

Figuur 28. Plangebied met poitentie verblijfplaatsen voor vleermuizen; Ecolumn (1) en spechtholten (2) weergegeven met een witte ster in plattegrond (bron map plangebied: Gemeente Heemskerk).

6.4.2 Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

Het plangebied is zeer waarschijnlijk functioneel als essentieel foerageergebied voor vleermuizen, wegens de aanwezigheid van lage en hoge vegetatie, de afwezigheid van verlichting en een aanwezige vliegroute van Gewone dwergvleermuizen en Laatvliegers van en naar het plangebied (Figuur 29). Met het uitvoeren van de werkzaamheden wordt de foerageerfunctie van het gebied aangetast, gezien het plaats moet maken voor woningcomplexen en de daarbij toekomstige bestrating. Daarbij is het nabij gelegen gebied (het duinbos en het andere deel van de begraafplaats) ook mogelijk functioneel als essentieel foerageergebied dat verstoord kan worden door lichtvervuiling van bouwlampen. Als vliegroute

maken vleermuizen veelal gebruik van lijnvormige elementen. De begroeiing in de projectlocatie, vooral de boomsingel en bomenrij aan de rand van het plangebied, vormt aaneensluitend lijnvormige elementen die gebruikt kan worden ter oriëntatie als vliegroute.

Figuur 29. Vliegroute van Gewone dwergvleermuizen en Laatvliegers (blauwe pijl) van en naar het plangebied (rood vlak; bron: Google Maps)

EFFECTEN & BEOORDELING

Zoals benoemd zijn meerdere beschermde functies voor vleermuizen aanwezig binnen het plangebied. Zowel de ECColumn als een tweetal bomen in de boomsingel hebben potentie om als vaste rust- en verblijfplaats te dienen voor vleermuizen. Omdat op zeer beperkte afstand van deze objecten werkzaamheden worden uitgevoerd, is het op voorhand niet uit te sluiten dat met de voorgenomen ingreep verstoring zal plaatsvinden op vaste rust- en verblijfplaatsen. Bovendien zullen enkele bomen plaats moeten maken voor een ontsluitingsweg (Figuur 11), die ook functioneel kunnen zijn voor vleermuizen. Omdat nu nog niet bekend is welke bomen exact worden gekapt, zal bij bekendmaking hiervan een extra controle op holtes moeten worden uitgevoerd om te beoordelen of binnen deze te kappen bomen ook potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn. Het verwijderen van bomen in de bomensingel kan tevens negatief effect hebben op (essentieel) vliegroutes, indien de onderbreking in de singel dermate groot is dat vleermuizen verhinderd worden om de doorsteek te maken. Tot slot zal het bouwproject een negatief effect hebben op (essentieel) foerageergebied, door de afname van ruigtevegetatie en de komst/toename van bebouwing en lichtvervuiling. Om het gebied toch functioneel te laten als jachtgebied voor vleermuizen zal er gebruik gemaakt moeten worden van vleermuisvriendelijke manieren van verlichting, zoals amberkleurige, UV-vrije ledlampen die geleidelijk aangaan bij passerend verkeer.

Omdat met de uitvoering van de voorgenomen ontwikkelingen mogelijk sprake zal zijn van verstoring op vaste rust- en verblijfplaatsen en een negatief effect kan optreden op (essentiële) vliegroutes en (essentieel) foerageergebied, is een aanvullend soortenonderzoek naar vleermuizen (volgens het Vleermuisprotocol 2021) nodig om de daadwerkelijke functies en het effect van de ingreep vast te stellen. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming is vooralsnog niet noodzakelijk.

6.5 Reptielen

In en in de ruime omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde reptielen (NDFF 2012-2022). Tijdens het velbezoek zijn er geen beschermde reptielen gezien en deze worden niet verwacht in het plangebied, omdat er geen geschikt habitat aanwezig is binnen het plangebied.

EFFECTEN & BEOORDELING

Op basis van aangetroffen biotoop kunnen beschermde reptielen in het plangebied uitgesloten worden. Derhalve is uitvoeren van aanvullend soortonderzoek niet noodzakelijk. Het nemen van vervolgstappen van op het gebied van een ontheffingsaanvraag ten aanzien van reptielen is zodoende niet aan de orde.

Figuur 30. De zandhagedis komt niet voor bij het plangebied.

6.6 Amfibieën

In de wijde omgeving van het plangebied zijn op basis van verspreidingsgegevens waarnemingen bekend van beschermde amfibieën (NDFF 2012-2022). Dit betreft de Rugstreeppad, maar deze is afwezig in de nabije omgeving van de projectlocatie. Daarbij bevindt zich op de projectlocatie geen geschikt habitat voor de voortplanting van de Rugstreeppad (ondiep water zonder vis en weinig vegetatie en met een zandige bodem en oever), waardoor deze soort hier ook niet verwacht wordt. De vegetatie is daarbij te dicht begroeid en te beschaduwd om te dienen als winterverblijfplaats. In de wijde omgeving komen ook algemene soorten voornamelijk zoals de Bruine Kikker en de Gewone Pad. Echter, door afwezigheid van geschikt habitat op de projectlocatie wordt de aanwezigheid van deze soorten ook uitgesloten.

EFFECTEN & BEOORDELING

Wegens het op voorhand kunnen uitsluiten van het voorkomen van beschermde amfibieën binnen het plangebied, zal bij de uitvoering van de werkzaamheden geen negatief effect optreden op het leefgebied

van dergelijke soorten. Het nemen van vervolgstappen, zoals aanvullend soortonderzoek of aanvraag tot ontheffing ten aanzien van amfibieën, is daarom ook niet aan de orde.

Figuur 31. De aanwezigheid van soorten zoals de Rugstreeppad wordt uitgesloten.

6.7 Vissen

Analyse van effecten op beschermde vissoorten is niet noodzakelijk aangezien er geen geschikt habitat aanwezig is en de beoogde werkzaamheden geen directe aantasting van een watergang tot gevolg hebben. Door de afwezigheid van geschikt biotoop worden beschermde vissen in het plangebied uitgesloten.

EFFECTEN & BEOORDELING

Wegens gebrek van biotoop en voorkomen, zal bij de uitvoering van de ingreep geen sprake zijn van negatieve effecten op deze soortgroep en/of op haar leefomgeving. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van beschermde vissoorten is zodoende niet aan de orde.

6.8 Overige soorten

Er zijn geen recente waarnemingen bekend van beschermde soorten libellen, dagvlinders en weekdieren binnen het plangebied (NDFF 2012-2022). Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten op de planlocatie. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; het plangebied voldoet hier niet aan. Bijvoorbeeld de in de omgeving voorkomende Nauwe korfslak leeft in vochtige duinbosjes en moerasbassen. De vegetatie binnen het plangebied is daarmee niet vergelijkbaar.

EFFECTEN & BEOORDELING

De aanwezigheid van beschermde overige soorten wordt uitgesloten in het plangebied en vervolgstappen met betrekking tot het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming voor 'overige soorten' zijn niet nodig.

7 CONCLUSIE EN AANBEVELING

Op basis van deze QuickScan Flora en Fauna is beoordeeld of er procedurele gevolgen zijn betreffende de (natuur)wetgeving.

7.1 Gebiedsbescherming

De voorgenomen ingreep heeft geen invloed op Natura 2000-gebieden of gebieden behorende tot het Natuur Netwerk Nederland, Bijzonder Provinciaal Landschap of Ganzenfoerageergebied. Of er naar aanleiding van de voorgenomen ingreep een verhoogde stikstofdepositie plaatstvindt op stikstofgevoelige habitats van omliggende Natura 2000-gebieden dient nog aangetoond te worden. Dit was echter geen onderdeel van de opdracht.

Dit houdt in dat GEEN aanvraag vergunning Wet natuurbescherming voor het onderdeel 'gebieden' nodig is.

Tabel 2. Overzicht effecten van de geplande werkzaamheden op beschermde gebieden en noodzaak ontheffingsaanvraag of specifieke maatregelen/vervolgstappen.

Gebied	Effecten	Noodzaak ontheffing / maatregel/vervolgstap
NNN	Geen	-
Natura 2000*	Geen	-
Bijzonder Provinciaal Landschap	Geen	-
Ganzenfoerageergebied	Geen	-

* Stikstofberekening is bij deze OmgevingsScan buiten beschouwing gehouden. Het wel noodzakelijk om voorafgaand aan te tonen dat het toekomstig gebruik geen negatief effect heeft op stikstofgevoelige habitats in de omliggende Natura 2000-gebieden.

7.2 Soortbescherming

Uit de QuickScan Flora en Fauna is vastgesteld dat de volgende zwaarder beschermde planten- of diersoorten mogelijk voorkomen in het plangebied:

- Boombewonende vleermuizen (zoals Rosse vleermuis, Watervleermuis, Ruige dwergvleermuis) in boomholtes in de bomensingel ten zuiden van het plangebied.
- Jaarrond beschermd nest van de Sperwer in de bomensingel langs het plangebied.
- Vaste rust- en verblijfplaatsen van marterachtigen (zoals Wezel, Hermelijn, Bunzing, Steenmarter) in de aanwezige vegetatie, muizenholen of vossenburcht.

Ook kunnen de volgende beschermde soorten aanwezig zijn in de ECOulmn, die bij de huidige entree/parkeerterrein van het plangebied staat:

- Nestlocaties van de Huismus
- Gebouwbewonende vleermuizen (zoals Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Ruige dwergvleermuis)

Tot slot is er een burcht aangetroffen die mogelijk in bezet wordt genomen door de Vos (laag beschermd).

In Tabel 3 wordt duidelijk voor welke soorten vervolgstappen nodig zijn.

Tabel 3. Overzicht (mogelijk) aanwezige beschermde soorten, effecten van de geplande werkzaamheden en noodzaak ontheffingsaanvraag of specifieke maatregelen.

Soortgroep	Soort (en)	Effecten	Overtreding verbodsbepaling	Noodzaak ontheffing benodigde maatregel
Algemene broedvogels ²	o.a. Koolmees, Tjiftjaf, Merel, Staartmees, Zanglijster, Nachtegaal	Vernielen en verstoren van nesten	Vogelrichtlijn, Conventie Bonn.	Nee / werk op moment dat er geen broedende vogels aanwezig zijn.
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Huismus en Sperwer	Huismus: geen, indien ECOLUMN niet wordt verwijderd, anders vernieling van nesten. Sperwer: verstoren van nesten en vernieling wanneer boom met de neststructuur wordt gekapt	Vogelrichtlijn, Conventie Bonn.	Huismus: Nee / indien ECOLUMN niet wordt verwijderd / anders aanvullend onderzoek. Sperwer: Ja / aanvullend onderzoek roofvogels.
Vleermuizen	Rosse vleermuis, Gewone dwergvleermuis, Laatzvlieger, Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis	Geen wat betreft verblijfplaatsen, indien ECOLUMN en bomen uit de bomensingel niet worden verwijderd. Verstoring en aantasting essentieel foerageergebied. Afhankelijk van de te kappen bomen ook aantasting essentieel vliegroute.	Habitatrichtlijn	Verblijfplaatsen: Nee / indien ECOLUMN en bomen uit de bomensingel en bomenrij naast de Marquettelaan niet worden verwijderd / anders aanvullend onderzoek. Essentieel foerageergebied en vliegroute: verstoring minimaliseren met vleermuisvriendelijke maatregelen.
Grondgebonden zoogdieren	Wezel, Hermelijn, Bunzing, Steenmarter	Vernieling vaste verblijfplaatsen en/of verlies van essentieel leefgebied	Bijlage A Wet natuurbescherming	Ja / aanvullend onderzoek marterachtigen.

² Voor vogelsoorten zonder jaarrond beschermd nesten mag binnen invloedssfeer van de werkzaamheden maatregelen genomen worden om de vestiging van broedvogels te voorkomen. Denk aan frequent maaien van vegetatie, weghalen struiken en plaatsen van vlaggetjes ter afschrikking.

7.3 Overige aanbevelingen

ZORGPLICHT

Voor alle in het plangebied aanwezige soorten, dus ook de algemene soorten, geldt de Zorgplicht. Dit houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel;
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of;
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt

Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde en/of onbeschermde flora en fauna dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige. Werkzaamheden dienen daarom altijd met enige voorzichtigheid te worden uitgevoerd. Dit houdt o.a. in:

- Wanneer aanwezige vegetatie of bodemmateriaal in het werkgebied wordt verwijderd, kan dit het best gefaseerd worden aangepakt, om bodembewonende dieren en andere dieren in de ondergroei de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten. Laat dus enkele dagen zitten tussen het rooien van beplanting en grondwerkzaamheden, zodat muizen en andere dieren in de gelegenheid zijn om het terrein te verlaten. Bij het aantreffen van dergelijke soorten verplaatst ze naar een vergelijkbare locatie in de directe omgeving.
- Voor werkzaamheden in watergangen, bijv. dempen van een vijver, dienen daarin levende dieren te worden verplaatst naar een vergelijkbare omgeving. Het dempen kan niet plaats vinden op moment dat er ijsvorming is, vissen en/of amfibieën in winterslaap zijn (november t/m maart) of kikkerdril aanwezig (april/mei). Deze handelingen kunnen zonder ontheffing van de Wet natuurbescherming plaats vinden mits uitgevoerd of begeleid door een erkend ecooloog.
- Als het verwijderen van beplanting ook deel uitmaken van de werkzaamheden, kan dit alleen uitgevoerd worden als voor de aanvang door een ter zake deskundig is vastgesteld dat er geen broedende vogels is de beplanting aanwezig zijn. Een andere mogelijkheid is om de werkzaamheden op te starten/uit te voeren buiten het broedseizoen (indicatief de periode medio maart t/m medio juli). Let op dat ik vroeg in het jaar (februari), zoals Houtduif en Ekster, of laat in de zomer (augustus) nog vogels aan het broeden kunnen zijn. Daarom dient het gehele jaar, voorafgaand aan de werkzaamheden, vastgesteld worden dat er geen vogels aan het broeden zijn.

5 V'S ALS RICHTLIJN

Om meer rekening te houden met de natuur, is de leefomgeving ook heel belangrijk. Er kunnen bijvoorbeeld nog zoveel nestelplaatsen zijn voor mussen, als er niets te eten is blijven ze alsnog weg. Dus dat betekent niet alleen kijken naar de bouw, maar ook naar de hoeveelheid groen in de wijk. Ga altijd uit van de 5 V's: **V**erblijfplaatsen, **V**oedsel, **V**eiligheid, **V**erbinding en **V**ariatie. Diverse soorten planten en bloemen, een veilige verbinding tussen groene plekken in een wijk of stad en genoeg plekken om voedsel te vinden. Daarin kan de gemeente vaak ook een belangrijke rol spelen door ander groenbeheer.

NATUURINCLUSIEVE INRICHTING

Richt de nieuwbouw in op een *natuurinclusieve* wijze. Dat wil zeggen: plaats nestkasten voor Huismussen, Gierzwaluwen en vleermuizen of integreer deze in de bouw door middel van inmetSELstenen. Voorbeelden daarvan zijn te vinden op <http://www.vivarapro.nl/inbouwstenen>. Op deze wijze 'ontsier' je de gevel niet met kasten die aan de buitenzijde hangen. Met deze maatregel vergroot je de biodiversiteit ter plaatse. Denk ook aan de omgeving rondom de woningen. Zorg voor voldoende bomen, struiken en bloemrijke vegetatie aanwezig is voor vlinders, zweefvliegen, bijen en andere nuttige insecten. Zorg voor de aanwezigheid van open zandige grond voor Huismussen om een zandbad te nemen en eventueel Rugstreeppadden om zich in te graven. Kijk of voor meer ideeën op: <https://www.bouwnatuurinclusief.nl>.

VERLICHTING

De planlocatie dient tijdens de werkzaamheden bij voorkeur minimaal verlichten te worden en/of hierbij vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toe te passen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel). Tevens wordt geadviseerd de werkzaamheden die in de periode april-oktober vallen, tussen zonsopgang en zonsondergang uit te voeren (buiten schemerperiodes).

8 BRONNENLIJST

8.1 Literatuur

- de Beer, R. & van Schooten, B. (2011). *Beschermde natuurwaarden in Heemskerk: inventarisatie en beoordeling natuurwaarden in het kader van het opstellen van een gedragscode Flora- en faunawet*. G&G-rapport 2010-28. Van der Goes en Groot, Alkmaar.
- BIJ12 (2022). *Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2021*. Expertiseteam Stikstof en Natura 2000. Versie 3.0.
- Boddeke, P.H.N. (2019). *Beschermde soorten gemeente Heemskerk: literatuurstudie in het kader van werken met de gedragscode voor bestendig beheer en onderhoud*. Rapportnr. 19-xxx. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Bouwens, S. (2017). *Handreiking kleine marterachtigen in relatie tot soortbescherming*. Provincie Noord-Brabant.
- CROW (2012). *Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie*. Eerste druk, 317.
- Gemeente Heemskerk. (2019). *Eikenhof 2: Locatieonderzoek Heemskerk; Informatieavond 24 november 2020*
- Gemeente Heemskerk. (2019). *Groenbeleidsplan Heemskerk 2019*.
- Gemeente Heemskerk. (2019). *Q&A haalbaarheidsonderzoek Eikenhof 2*
- Gemeente Heemskerk. (2020). *Haalbaarheidsonderzoek Woningbouw Casus Eikenhof 2, Heemskerk*.
- GS (2007). *Begrenzingsplan Ganzenfoerageergebieden Noord-Holland*. (Begrenzings Programma Beheer). Gedeputeerde Staten van Noord-Holland.
- Herder, J. (2010). *Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980-2010*. RAVON – Landschap Noord-Holland
- Herder, J., Kranenbarg, J., Hoogeboom, D., Hamers, J., Dekker, K. (2012). *Atlas van de Noord-Hollandse vissen 1980-2012*. RAVON – Landschap Noord-Holland.
- Kapteyn, K. (1995). *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap.
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (2012). *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte*. Den Haag.
- Provincie Noord-Holland. (2016). *Structuurvisie Noord-Holland 2040. Kwaliteit door veelzijdigheid*. Vastgesteld door PS, 21 juni 2010. Inclusief actualisatie september 2015, vastgesteld door PS, 1. Haarlem, Provincie Noord-Holland.
- Provincie Noord-Holland. (2018). *Omgevingsvisie NH2050 Balans tussen economische groei en leefbaarheid*. Haarlem, Provincie Noord-Holland.
- Provincie Noord-Holland. (2019). *Provinciale Ruimtelijke Verordening, maart 2019*. Haarlem, Provincie Noord-Holland.
- Provincie Noord-Holland. (2020). *Omgevingsverordening NH2020*.
- Provincie Noord-Holland. (2020). *Bijzonder Provinciaal Landschap 32 landschappen en kernkwaliteiten*. Provincie Noord-Holland.
- Riet, B. van, H. van der Goes, Th. Baas, C. van den Tempel, W. Menkveld & F. Visbeen. (2014). *Atlas van de Noord-Hollandse flora*. Landschap Noord-Holland.
- RIVM (2020). *AERIUS, rekeninstrument voor de leefomgeving; Emissieberekening mobiele werktuigen*. Factsheet 277-4416. Versie 2.
- RIVM (2019). *Methode inschatting depositie woningbouwprojecten*. 14 november 2019.
- RIVM (2018). *Ruimtelijke plannen -emissiefactoren*. AERIUS Factsheet

- Scharringa, C.J.G., W. Ruiterbeek & P.J. Zomerdijs. (2010). *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*. SVN, Landschap Noord-Holland.
- Stadswerk (2020). *Gedragcode soortbescherming voor gemeenten*. In samenspraak met o.a. LVN en RVO.
- Witte, R. H. (2018). *Verlichtingsplan Landgoed Ockenburgh, Den Haag*. Endemica-rapport ER-18.13. Bureau Endemica, Alkmaar.

8.2 Websites

<https://florafaunacheck.nl/>

<https://www.floravannederland.nl>

<https://www.vogelatlas.nl>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/vaatplanten>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/vissen>

<https://stats.sovon.nl/stats/soort/10010/?prov=NH>

<https://www.heemskerk.nl/>

<https://bestanden.noord-holland.nl/internet/Onderwerpen/Natuur/nnn-wijzer/>

<https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWebP/index.html?viewer=ganzenfoerageergebieden>

<https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWebP/index.html?viewer=nbp>

<https://www.stadszaken.nl/ruimte/groen/1079/natuurinclusief-bouwen-met-deze-40-punten>

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>

<https://noord-holland-extern.tercera-ro.nl/MapView/>

<https://noord-holland-extern.terceraro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO8002PRVNNNWKW2019-VG01>

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatormaatregelenappl.aspx?subj=soorten#maatregelen>

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorsoortenappl2016.aspx?subj=soorten>

https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Bijzonder_Provinciaal_Landschap

9 BIJLAGEN

Bijlage I: Vrijgestelde soorten per provincie

Tabel 4. Overzicht opgenomen van de vrijgestelde soorten per provincie op basis van door PS vastgestelde provinciale verordeningen d.d. 18 februari 2022. x = vrijgestelde soort, (x1) = vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november, (x2) = 15 augustus t/m februari, (x3) = juli t/m september, (x4) = 15 aug t/m 15 okt, (x5) = de vrijstelling voor deze soorten wordt ingetrokken met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022

Soort [✓]	Provincie [»]	FR	GR	DR	OV	GL	UT	NH	ZH	FL	ZE	NB	LI
Aardmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bastaardkikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bruine kikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing	(x5)			x			x		x				x
Dwergmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eekhoorn													(x1)
Egel		x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone bosspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas		x		x	x	x	x	x	x	x		x	x
Hazelworm													(x3)
Hermelijn	(x5)			x			x		x				x
Huisspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kleine watersalamander		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn		x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Levendbarende hagedis													(x4)
Meerkikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ondergrondse woelmuis		x	x	x		x	x	x		x	x	x	x
Ree		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter		x											(x2)
Tweekleurige bosspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Veldmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel	(x5)		x	x			x		x				x
Wild zwijn												x	
Woelrat		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x